

ЗАКОН

О ОРГАНСКОЈ ПРОИЗВОДЊИ

І. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређења

Члан 1.

Овим законом уређују се општа и посебна начела органске производње, општи и посебни захтеви органске производње, означавање и оглашавање органских производа, контрола, сертификација, захтеви о службеним контролама и другим службеним активностима, надзор, као и друга питања од значаја за органску производњу.

Примена закона

Члан 2.

Одредбе овог закона примењују се на производе у свим фазама органске биљне и сточарске производње, укључујући аквакултуру и пчеларство, као и на производе који су од њих добијени.

Производи из става 1. овог члана, јесу:

- 1) живи или непрерађени пољопривредни производи, укључујући семе и други биљни репродуктивни материјал;
- 2) прерађени пољопривредни производи који се користе као храна;
- 3) храна за животиње;
- 4) други производи повезани са пољопривредом.

Овај закон примењује се на све субјекте који учествују у било којој фази производње, припреме, означавања, стављања на тржиште, увоза или извоза производа из става 2. овог члана.

Министар надлежан за послове пољопривреде (у даљем тексту: Министар) ближе прописује Листу других производа повезаних са пољопривредом.

Изузетак од примене

Члан 3.

Одредбе овог закона не примењују се на припрему хране у објектима јавне исхране.

Дефиниције

Члан 4.

Поједини изрази употребљени у овом закону, имају следеће значење:

- 1) *адитив за храну за животиње* јесте супстанца, микроорганизам или препарат, осим хранива и предсмеше, који се додаје храни за животиње или води са намером да се изврши једна или више функција адитива;
- 2) *аквакултура* јесте узгој водених организама коришћењем техника које повећавају њихову производњу преко природног капацитета станишта који остају у власништву субјекта током фазе узгоја и производње, укључујући и фазу излова;

3) *биље* јесу живе биљке и живи биљни делови, укључујући свеже воће, поврће и семе;

4) *биљна производња* јесте производња пољопривредних култура укључујући сакупљање дивљих биљних врста у комерцијалне сврхе;

5) *биљни производ* јесте производ биљног порекла у необрађеном непрерађеном стању или једноставно прерађен млевењем, сушењем или пресовањем;

6) *биљни репродуктивни материјал* јесу биљке и сви делови биљака, укључујући семе, у било којој фази раста који су способни и намењени за производњу целих биљака;

7) *гранично контролно место* јесте место и објекти који му припадају одређено за спровођење службених контрола животиња и робе у складу са законом којим се уређују службене контроле;

8) *географско подручје* јесте подручје под којим се у најширем смислу може сматрати територија Републике Србије;

9) *генерација* јесте група биљака које чине један степен у линији порекла биљака;

10) *генетички модификован организам* (у даљем тексту: ГМО) јесте организам, осим људског, у којем је генетички материјал промењен методама савремене биотехнологије у складу са законом којим се уређују генетички модификовани организми;

11) *група субјеката* јесте правно лице које могу да оснују физичка односно правна лица која се баве пољопривредном производњом и прерадом у истом географском подручју и која имају успостављен интерни систем контроле;

12) *декларисање, односно означавање* јесу све речи, подаци, жигови, заштићена имена, слике или симболи који се односе на производ и који се налазе на било којој амбалажи, документу, обавештењу, ознаци, алки или омоту који иде уз тај производ или се на њега односи;

13) *добре произвођачке праксе* су поступци којим се осигурава квалитет којима се гарантује да се материјали и предмети доследно производе и надзиру ради усаглашености са правилима која се на њих односе, као и са стандардима квалитета прикладне њиховој намени, не угрожавајући здравље људи или не узрокујући неприхватљиве промене у саставу хране, односно не доводећи до погоршања у органолептичким својствима хране;

14) *еквивалентност* јесте остваривање истих циљева и начела применом захтева којима се осигурава исти ниво усаглашености;

15) *израз „органски”* означава случајеве, радње, субјекте, поступке, производе, производне јединице којима је завршен период конверзије, односно који су сертификовани у складу са одредбама овог закона;

16) *интегритет органских или производа из периода конверзије* јесте када нема неусаглашености, у складу са овим законом:

(1) у било којој фази производње, припреме и дистрибуције које утичу на карактеристике органских производа односно карактеристике производа из периода конверзије,

или

(2) које се понављају или су намерне;

17) *јонизујуће зрачење* јесте пренос енергије у облику честица електромагнетског таласа дужине 100 Hz или мање (фреквенције 3×10^{15} Hz или веће) којима директно или индиректно производе јоне;

18) *конверзија* јесте прелаз са производње која није органска на органску производњу у одређеном периоду током којег се примењују одредбе овог закона;

19) *контролор* јесте запослени или радно ангажовано лице у контролном телу које спроводи службене контроле или друге службене активности;

20) *контролно тело* јесте правно лице овлашћено за одређене послове из области службених контрола и других службених активности;

21) *матична биљка* јесте позната биљка од које се узима биљни репродуктивни материјал за репродукцију нових биљака;

22) *мере предострожности* јесу мере које субјекти предузимају у свакој фази производње, припреме и дистрибуције, у складу са овим законом, како би се:

(1) избегла контаминација производима или супстанцама које нису одобрене за употребу у органској производњи,

и

(2) избегло мешање органских производа са производима који нису из органске производње;

23) *надлежни органи у области органске производње* јесу Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде (у даљем тексту: Министарство), односно министарство надлежно за послове здравља као органи државне управе;

24) *непрерађени производи* јесу производи који нису прерађени, укључујући производе који су раздвојени, издељени, одсечени, нарезани, откоштени, уситњени, одрани, млевени, сецкани, очишћени, обрађени, ољуштени, млевени дробљењем, охлађени, замрзнути, дубоко замрзнути или одмрзнути не узимајући у обзир поступке паковања или означавања;

25) *неусаглашеност* јесте неусаглашеност субјекта, односно групе субјеката, контролних тела, производа односно њихове припреме, производње, стављања на тржиште, означавања и оглашавања, контроле и сертификације, службених контрола и других службених активности, као и увоза и извоза са одредбама овог закона;

26) *објекат јавне исхране* јесте било који објекат (укључујући возило или непокретни или покретни штанд), као што је угоститељски објекат, кантина, болница, дечији вртић, школа, социјална установа и други објекти који испоручују храну крајњем потрошачу, у којима се, у оквиру њихове делатности, храна припрема за директну конзумацију крајњем потрошачу;

27) *органска производња* је примена општих и посебних захтева органске производње у било којој фази производње, припреме, означавања, дистрибуције, стављања на тржиште, увоза или извоза, укључујући ту и период конверзије, у складу са овим законом;

28) *органски производ* јесте производ који је произведен, односно увезен и означен у складу са овим законом, осим производа произведеног током периода конверзије, као и производа добијених ловом дивљих животиња и риболовом;

29) *органска сорта погодна за органску производњу* јесте сорта у смислу прописа о заштити права оплемењивача биљних сорти која:

(1) се одликује високим нивоом генетичке и фенотипске разноликости између појединачних репродуктивних јединица,

(2) је резултат активности органског оплемењивања које треба да буде спроведено у органским условима и треба да буде усмерено на унапређење генетске разноврсности, ослањање на природну способност размножавања, као и на пољопривредну вредност, отпорност на болести и прилагођавање различитим локалним условима земљишта и климе, као и да се све праксе умножавања, осим културе меристема, морају обављати под сертификованим органским управљањем;

30) *органски хетерогени материјал* јесте група биљака унутар једне најниже познате ботаничке таксономске јединице, која:

(1) показује заједничке фенотипске карактеристике,

(2) се одликује високим нивоом генетичке и фенотипске разноликости између појединачних репродуктивних јединица, тако да материјал представља ту групу биљака као целину, а не као мали број јединица,

(3) није сорта у складу са прописом о заштити права оплемењивача биљних сорти,

(4) није мешавина сората,

(5) је произведена у складу са овим законом;

31) *период конверзије* јесте временски период потребан за прелаз са производње која није органска, на органску производњу током којег се примењују одредбе овог закона;

32) *пољопривредно земљиште* јесу њиве, вртови, воћњаци, виногради, ливаде, пашњаци, рибњаци, трстици и мочваре, као и друго земљиште (вртаче, напуштена речна корита, земљишта обрасла ниским жбунастим растињем и друго), које по својим природним и економским условима може рационално да се користи за пољопривредну производњу у складу са законом којим се уређује пољопривреда и рурални развој;

33) *пољопривредна сировина* јесте пољопривредни производ који није био подвргнут поступку конзервирања или прераде;

34) *пољопривредне активности* јесу све активности које се примењују у поступку пољопривредне производње као што су: одржавање здравља биља, употреба биљног репродуктивног материјала, одабир раса животиња, исхрана животиња, производња производа животиња, као и друге активности које се користе у пољопривредној производњи;

35) *припрема* јесте поступак конзервисања или прераде органских производа или производа из периода конверзије, или сваки други поступак који се спроводи на непрерађеном производу без промене почетног производа, као што су нпр. клање, резање, чишћење или млевење, паковање, означавање као и измене означавања које се односе на органску производњу;

36) *превентивне мере* јесу мере које предузима субјект у свакој фази производње, припреме и дистрибуције да би се осигурало очување биодиверзитета и квалитета земљишта, мере за спречавање и контролу штетних организама и болести и мере које треба предузети да би се избегли штетни утицаји на животну средину, здравље животиња и биљака;

37) *прехрамбени адитив* јесте свака супстанца која се, без обзира на њену хранљиву вредност, не користи као храна, нити представља карактеристичан састојак хране, али се из технолошких разлога додаје храни у току производње, прераде, припреме, обраде, паковања, транспорта или чувања, тако да директно или индиректно преко својих међупроизвода постаје или може да постане састојак хране у складу са прописом о прехрамбеним адитивима;

38) *прерађени производи* јесу производи који настају прерадом непрерађених производа и који могу да садрже састојке који су потребни за њихову производњу или који им дају посебне карактеристике, не узимајући у обзир поступке паковања и означавања;

39) *прерада* јесте сваки поступак који битно мења почетни производ, укључујући загревање, димљење, саламурење, зрење, сушење, маринирање, екстраховање, екструзију или комбинацију ових процеса, укључујући употребу одобрених супстанци у складу са овим законом, али не укључујући паковање и означавање;

40) *производ из периода конверзије* јесте производ који је произведен током периода конверзије;

41) *произведен од ГМО-а* значи у целости или делимично добијен од ГМО-а, али не садржи ГМО-е или се не састоји од ГМО-а;

42) *произведен помоћу ГМО* јесте производ добијен уз помоћ ГМО као последњег живог организма у процесу производње, али не садржи ГМО или се не састоји од ГМО нити је произведен од ГМО;

43) *састојак* јесте било која супстанца или производ, укључујући ароме, прехрамбене адитиве и прехрамбене ензиме, и било који састојак сложеног састојка који се користи у производњи или припреми хране и који је још увек присутан у готовом производу, чак и у измењеном облику, осим резидуа које се не сматрају састојцима;

44) *систем интерне контроле* јесте систем који се састоји од документованог скупа контролних активности и процедура у складу са којима су именована лица или тело одговорно за утврђивање усаглашености сваког члана групе субјеката са овим законом;

45) *следљивост* јесте могућност праћења, и то: хране, хране за животиње, животиња које служе за производњу хране, сировина или супстанци намењених или за које се очекује да ће бити уграђене у храну, храну за животиње или сваки производ из члана 2. овог закона, кроз све фазе производње, прераде и стављања на тржиште;

46) *средство за заштиту биља* јесте производ који се састоји или садржи активну супстанцу или основну супстанцу и коформуланте, а може да садржи и протектант, односно синергист и примењује се:

(1) за заштиту биља или биљних производа од штетних организама или спречавање деловања штетних организама, осим ако се ови производи користе у хигијенске сврхе,

(2) као регулатор раста биљака који делује на животне процесе биљака различито од начина деловања средстава за исхрану биља,

(3) за очување биљних производа, када су у питању супстанце или производи који нису регулисани посебним прописима којима се уређују конзерванси,

(4) за уништавање нежељених биљака или делова биљака, изузев алги, осим ако се ти производи примењују на земљиште или воду у сврху заштите биља,

(5) за контролу или спречавање нежељеног раста биљака, изузев алги, осим ако се ти производи примењују на земљиште или воду у сврху заштите биља;

47) *стављање на тржиште* јесте држање хране или хране за животиње у сврху продаје, укључујући нуђење на продају или било који други облик стављања на тржиште, без обзира да ли је бесплатно или не, као и сама продаја, дистрибуција и други облици стављања на тржиште;

48) *субјект* јесте правно или физичко лице, односно предузетник који је одговоран да обезбеди да се у свакој фази производње, припреме и дистрибуције, а која је под његовом контролом, поступа у складу са одредбама прописаним овим законом;

49) *гајење култура повезаних са земљиштем* јесте производња култура на земљишту односно земљишту помешаном или обogaћеном са материјалима и производима дозвољеним у органској производњи, а које је повезано са подземним слојем и подлогом;

50) *упакована храна* јесте сваки појединачни производ намењен крајњем потрошачу и објектима јавне исхране, а који се састоји од хране и амбалаже у коју је храна стављена пре него што је понуђена на продају, било да амбалажа у потпуности или само делимично затвара храну, али тако да садржај не може бити промењен без отварања или промене амбалаже, и иста не укључује храну паковану на продајном месту на захтев потрошача или препаквану за директну продају;

51) *фаза производње, припреме и дистрибуције* јесте свака фаза од примарне производње органског производа или производа из периода конверзије до његовог складиштења, прераде, превоза и продаје или испоруке крајњем потрошачу, укључујући, где је то примењиво, означавање, оглашавање, увоз, извоз и активности поверене подуговарачима;

52) *храниво* јесте производ биљног или животињског порекла чија је основна намена да задовољи нутритивне потребе животиња, у његовом природном стању, свеж или конзервиран и производ добијен његовом индустријском прерадом, као и органске или неорганске материје, било да садрже или не садрже адитиве за храну за животиње, који је намењен за орално храњење животиња, директно као такав или после прераде, или се употребљава у смеши или као носач у предсмеси;

53) *штетни организми* јесу било која врста, сој или биотип патогених узрочника, животиња или паразитског биља који је штетан за биље или биљне производе.

Сви изрази употребљени у овом закону у мушком роду подразумевају исте изразе у женском роду.

Циљеви закона

Члан 5.

Општи циљеви овог закона, јесу:

- 1) допринос заштити животне средине и климе;
- 2) одржавање дугорочне плодности земљишта;
- 3) допринос високом степену биолошке разноврсности;

- 4) допринос смањењу загађења животне средине;
- 5) допринос високим стандардима добробити животиња, и посебно, задовољавању специфичних потреба животиња у понашању;
- 6) подстицање кратких ланаца дистрибуције и локалне производње;
- 7) очување ретких и аутохтоних раса којима прети изумирање;
- 8) допринос развоју понуде биљног генетичког материјала прилагођеног специфичним потребама и циљевима органске пољопривреде;
- 9) допринос високом нивоу биолошке разноликости, нарочито коришћењем разноликих биљних генетичких материјала, као што су органски хетерогени материјали и органске сорте које су погодне за органску производњу;
- 10) подстицање активности које имају за циљ развијање оплемењивања органских биљака ради доприноса економској перспективи органског сектора.

Начела

Општа начела

Члан 6.

Органска производња је одрживи систем управљања који се заснива на следећим општим начелима, и то:

1) начелу поштовања природних система и циклуса, одржавању и побољшању стања земљишта, воде и ваздуха, здравља биљака и животиња и успостављању њихове међусобне равнотеже;

2) начелу очувања елемената природних предела, као што су локалитети природних баштина;

3) начелу одговорног коришћења енергије и природних ресурса, као што су вода, земљиште, органска материја и ваздух;

4) начелу производње широког спектра висококвалитетних прехранбених и других пољопривредних производа и производа аквакултуре који су у складу са захтевима потрошача за производима добијеним поступцима који нису штетни за животну средину, здравље људи, здравље биљака или здравље и добробит животиња;

5) начелу обезбеђења интегритета органске производње у свим фазама производње, припреме и дистрибуције хране, као и хране за животиње;

6) начелу одговарајућег креирања и управљања биолошким процесима, који се заснивају на органским системима, уз коришћење природних ресурса који су унутар система управљања, и користе следеће методе:

(1) које укључују употребу живих организама и механичких производних метода,

(2) којима се обавља гајење култура повезаних са земљиштем и сточарска производња повезана са земљиштем или аквакултура која је у складу са принципом одрживог искоришћавања водених ресурса, начелом одрживог коришћења водених ресурса,

(3) које искључују употребу ГМО и производа који су произведени од ГМО и помоћу ГМО, осим ветеринарско-медицинских производа,

(4) које се заснивају на процени ризика и према потреби употреби мера предострожности и превентивних мера;

7) начелу ограничавања употребе спољашњих инпута, ако су спољашњи инпути потребни или не постоје одговарајуће праксе и методе управљања наведене у тачки 6) овог члана, спољашњи инпути ограничавају се на:

(1) инпуте из органске производње, а у случају биљног репродуктивног материјала приоритет се даје сортама одабраним због њихове способности да испуне специфичне потребе као и циљеве органске пољопривреде,

(2) природне супстанце или супстанце добијене природним путем,

(3) слаборастворљива минерална ђубрива;

8) начелу прилагођавања производног процеса узимајући у обзир санитарно стање, регионалне разлике у еколошкој равнотежи, климатске и локалне услове, фазе развоја и специфичне узгајивачке праксе;

9) начелу искључивања клонираних животиња из целог органског прехранбеног ланца, гајење животиња код којих је изазивана вештачки индукована полиплоидија, као и јонизујућег зрачења;

10) начелу одржавања високог нивоа добробити животиња, уз поштовање специфичних потреба за одређену врсту животиње.

Посебна начела у пољопривредним активностима и аквакултури

Члан 7.

У погледу пољопривредних активности и аквакултуре, органска производња заснива се нарочито, на следећим посебним начелима:

1) одржавању и побољшавању природне плодности земљишта, његове стабилности, задржавању воде у земљишту и биолошке разноликости, онемогућавање сабијања и ерозије земљишта, као и на исхрани биљака првенствено кроз екосистем земљишта;

2) ограничењу употребе необновљивих ресурса и спољашњих инпута у најмањој могућој мери;

3) рециклирању отпада и споредних производа биљног и животињског порекла као сировина у биљној и сточарској производњи;

4) одржавању здравља биља превентивним мерама, посебно избором одговарајућих врста, сорти или хетерогеног материјала отпорних на штетне организме и болести, одговарајућим плодоредом, механичким односно физичким методама и заштитом природних непријатеља штетних организама;

5) употреби семена и животиња са високим степеном генетичке разноликости, отпорности на болести и дуговечности;

6) при избору биљних сорти, узимају се у обзир специфичности одређених система органске производње, агрономске особине, отпорност на болести, прилагођавање различитим локалним земљишним и климатским условима, као и поштовање природних баријера;

7) употреби органског биљног репродуктивног материјала, као што је биљни репродуктивни материјал од органског хетерогеног материјала и органских сорти које су погодне за органску производњу;

8) производњи органских сорти помоћу природне репродуктивне способности и усмерености на задржавање унутар природних баријера укрштања;

9) употреби биљног репродуктивног материјала добијеног са сопственог газдинства са циљем очувања и повећања генетичких ресурса прилагођених посебним захтевима органске производње у складу са законом којим се уређује заштита права оплемењивача биљних сорти у делу који се односи на изузетке од права оплемењивача;

10) при одабиру раса животиња, потребно је узети у обзир висок степен генетичке разноликости, узгојну вредност, дуговечност, виталност и отпорност на болести или здравствене проблеме, као и способност животиња да се прилагоде локалним условима;

11) праксе сточарске производње морају бити прилагођене локацији и повезане са земљиштем;

12) примени узгајивачких пракси којима се подстиче имунитет и јача природна одбрана од болести, укључујући редовно кретање и приступ површинама на отвореном и пашњацима;

13) исхрани животиња органским хранивима која се састоје од састојака пољопривредног порекла добијених из органске производње и од природних супстанци које нису пољопривредног порекла;

14) производњи производа од животиња које су цео живот, од рођења, или откад су се излегле биле узгајане на органским газдинствима;

15) одржавању здравог воденог окружења и квалитета околних водених и копнених екосистема;

16) исхрани водених организама храном за животиње добијеном одрживим коришћењем риболовних ресурса или органском храном за животиње која се састоји од састојака пољопривредног порекла који потичу из органске производње, између осталог органске аквакултуре и природних састојака који нису пољопривредног порекла;

17) избегавању угрожавања врста животиња важних за очување, а које може узроковати органска производња.

Посебна начела у преради органске хране

Члан 8.

Производња прерађене органске хране заснива се нарочито, на следећим начелима:

1) производње органске хране од органских састојака пољопривредног порекла;

2) ограничења употребе прехранбених адитива, састојака који нису органски са претежно технолошким или сензорним функцијама, као и микронутријената и помоћних средстава у преради, на начин да се користе у најмањој могућој мери и само ако за тим постоји суштинска технолошка потреба или посебна нутритивна сврха;

3) искључивања састојака и метода прераде, који могу да доведу у заблуду потрошача у погледу праве природе производа;

4) пажљиве прераде хране, по могућности применом биолошких, механичких и физичких метода;

5) искључивања хране, која садржи или се састоји од синтетизованих наноматеријала.

Посебна начела у преради органске хране за животиње

Члан 9.

Производња прерађене органске хране за животиње заснива се нарочито, на следећим начелима:

- 1) производње прерађене хране за животиње од хранива из органске производње;
- 2) ограничења употребе адитива за храну за животиње и помоћних средстава у производњи на начин да се користе у најмањој могућој мери и само ако за тим постоји суштинска технолошка и зоотехничка потреба или посебна нутритивна сврха;
- 3) искључивања састојака и метода прераде који могу да доведу у заблуду потрошача у погледу праве природе производа;
- 4) пажљиве прераде органске хране за животиње, по могућности применом биолошких, механичких и физичких метода.

II. ЗАХТЕВИ ПРОИЗВОДЊЕ

Општи захтеви производње

Члан 10.

Субјект, односно група субјеката дужна је да се придржава општих захтева органске производње, који су утврђени овим законом, и то:

- 1) управља целим пољопривредним газдинством у складу са одредбама овог закона;
- 2) користи производе и супстанце који су одобрени у складу са овим законом, под условом да је њихова употреба у производњи која није органска, такође одобрена у складу са посебним прописом;
- 3) производи и супстанце за употребу у органској производњи дозвољени су, под условом да су одобрени законом којим се уређују средства за заштиту биља и посебним прописом којим се уређује употреба супстанци у органској производњи, и то:
 - (1) протектанти, синергисти и коформуланци као саставни делови средстава за заштиту биља,
 - (2) помоћна средства (ађуванти) која се мешају са средствима за заштиту биља;
 - 4) употреба производа и супстанци у органској производњи у друге сврхе које нису прописане овим законом дозвољена је само под условом да је њихова употреба у складу са начелима прописаним овим законом;
 - 5) у свакој фази производње, припреме и дистрибуције предузимају се превентивне мере и мере предострожности;
 - 6) забрањена је употреба јонизујућег зрачења у обради органске хране или хране за животиње, као и у обради сировина које се користе у органској храни или храни за животиње;
 - 7) забрањено је клонирање животиња и узгој животиња код којих је дошло до појаве вештачки изазване полиплоидије.

Изузетно од става 1. тачка 1) овог члана пољопривредно газдинство се може поделити на јасно и прецизно одвојене органске производне јединице, производне јединице у периоду конверзије и производне јединице које нису органске, под условом да су у производним јединицама које нису органске, укључене различите:

1) врсте животиња;

2) сорте биљака које се могу лако разликовати, осим у случају вишегодишњих култура којима је потребан период гајења најмање три године, у ком случају се могу укључити различите сорте које се не могу лако разликовати, или исте сорте, под условом да је предметна производња у оквиру плана конверзије, да конверзија последњег дела површине започне што је пре могуће и заврши се у року од највише пет година, при чему:

(1) субјект, односно група субјеката треба да обавести контролно тело о почетку бербе односно жетве за сваки од производа најмање 48 сати унапред,

(2) по завршетку бербе односно жетве, субјект, односно група субјеката дужни су да обавесте контролно тело о тачним убраним количинама производа са производних јединица, као и о мерама предузетим за раздвајање производа,

(3) план конверзије и мере које треба предузети да би се обезбедило ефикасно раздвајање, контролно тело потврђује сваке године, након почетка плана конверзије.

У случају алги и животиња из аквакултуре, исте врсте могу бити укључене, под условом да постоји јасно и прецизно раздвајање између производних јединица.

Захтеви који се односе на различите врсте и сорте, прописане ставом 2. тач. 1) и 2) овог члана не примењују се у случају истраживачких и образовних центара, расадника, произвођача семена и рада на оплемењивању сорти.

Ако се у случајевима из става 2. тач. 1) и 2) овог члана на свим производним јединицама газдинства не управља према захтевима органске производње, субјект, односно група субјеката дужна је, да:

1) одвојено држи производе који се користе за органске производне јединице и за производне јединице у периоду конверзије, од производа који се користе за производне јединице које нису органске;

2) одвојено држи једне од других, производе произведене на органским производним јединицама од производа произведених на јединицама у периоду конверзије и од производа добијених на производним јединицама које нису органске;

3) воде евиденције које садрже податке о ефикасном раздвајању производних јединица и њиховим производима.

Министар ближе прописује услове и начин поделе пољопривредног газдинства на органске производне јединице, производне јединице у периоду конверзије, производне јединице које нису органске и поступке о подели производа.

Период конверзије

Члан 11.

Период конверзије започиње најраније када субјект пријави своју активност Министарству у складу овим законом.

Субјект, односно група субјеката дужни су да током читавог периода конверзије примењују све захтеве органске производње који су утврђени овим законом.

Субјект, односно група субјеката која производи алге и производе из аквакултуре дужна је да се придржава периода конверзије и захтева производње који су прописани овим законом.

Дужина трајања периода конверзије, зависи:

- 1) од врсте животиња;
- 2) од времена када је обављана сетва, односно берба, код биља и биљних производа, и износи код:

- (1) једногодишњих биљних врста, најмање две године пре сетве;
- (2) ливада, пашњака и вишегодишњег крмног биља, најмање две године пре њиховог коришћења као хране за животиње из органске производње;
- (3) вишегодишњих биљних врста које нису крмно биље, најмање три године пре прве бербе органских производа.

Као период конверзије, може се признати и период пре почетка периода конверзије, ако:

- 1) је парцела подвргнута мерама у оквиру програма у ком су коришћени производи или супстанце, одобрене за употребу у органској производњи;

- 2) субјект, односно група субјеката докаже, да:

- (1) парцела није подвргнута мерама одржавања пољопривредног земљишта погодним за пољопривредну производњу,

или

- (2) парцела није третирана производима или супстанцама које нису одобрене за употребу у органској производњи најмање три године.

Захтев за признавање периода пре почетка периода конверзије из става 5. овог члана министарству подноси субјект, односно група субјеката.

Министар доноси решење о испуњености услова из става 5. овог члана.

Решење из става 7. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Производ из периода конверзије не ставља се на тржиште као органски производ или као производ из периода конверзије, осим у случају:

- 1) биљног репродуктивног материјала, под условом да је прошао период конверзије од најмање 12 месеци;
- 2) хране биљног порекла и хране за животиње биљног порекла, под условом да производ садржи само један пољопривредни састојак који је пољопривредна култура и да је прошао период конверзије од најмање 12 месеци пре жетве.

Министар ближе прописује период конверзије из овог члана, услове за признавање периода пре почетка периода конверзије и продужење периода конверзије, захтеве који се примењују у случају истовремене конверзије земљишта и животиња, образац захтева за признавање периода пре почетка периода конверзије и документацију која се доставља уз захтев.

Забрана употребе ГМО-а

Члан 12.

У органској производњи забрањено је употребљавати ГМО, производе произведене од ГМО-а и производе произведене помоћу ГМО-а, у храни или храни за животиње, односно као храну или храну за животиње, као помоћна средства у преради, средства за заштиту и исхрану биља, оплемењиваче земљишта, биљни репродуктивни материјал, микроорганизми или животиње.

Субјект, односно група субјеката који користе производе који не потичу из органске производње и који нису храна или храна за животиње, могу приликом набавке тих производа тражити од добављача потврду да достављени производи нису ГМО, производи произведени од ГМО-а или производи произведени помоћу ГМО-а.

Члан 13.

Поред општих захтева производње прописаних чл. 10 - 12. овог закона који се примењују на производе из органске биљне производње, органске сточарске производње укључујући порекло животиње, производњу биља и биљних производа који нису биљни репродуктивни материјал, органску производњу алги и животиња из аквакултуре, производњу органске прерађене хране, односно хране за животиње, производњу органског вина, производњу квасца, који се употребљава као храна или храна за животиње примењују се и посебни захтеви производње прописани овим законом.

Посебни захтеви

за органску биљну производњу

Члан 14.

У органској биљној производњи примењују се и следећи захтеви, и то:

1) органске културе, осим оних које природно расту у води, производе се у живом земљишту или у живом земљишту које је помешано са производима дозвољеним у органској производњи или нађубрено њима, а које је повезано са слојем испод површине земљишта и стеновитим земљиштем;

2) забрањена је хидропонска производња, односно метод гајења биља које природно не расте у води, код којег се корење налази само у хранљивом раствору или у инертном медију којем је додат хранљиви раствор;

3) коришћење техника које имају за циљ да спрече или смање на најмању могућу меру загађење животне средине;

4) предност се даје органском биљном репродуктивном материјалу погодном за органску производњу, приликом одабира репродуктивног материјала.

Министар ближе прописује додатне захтеве и одступања од посебних и додатних захтева за органску биљну производњу.

Посебни захтеви за порекло биљака укључујући

биљни репродуктивни материјал

Члан 15.

За производњу биља и биљних производа који нису биљни репродуктивни материјал користи се само органски биљни репродуктивни материјал.

За добијање органског биљног репродуктивног материјала који се користи за производњу пољопривредних производа, а који нису биљни репродуктивни материјал, користи се биљни репродуктивни материјал, који мора бити произведен најмање једну генерацију у складу са овим законом, а у случају вишегодишњих култура, најмање једну генерацију током две вегетационе сезоне.

За производњу органских сорти погодних за органску производњу, активности оплемењивања морају бити обављане у органским условима са циљем унапређења генетичке разноврсности, уз ослањање на природну репродуктивну способност, као и на агрономске делотворности, отпорност на болести и прилагођавање разноврсним локалним земљишним и климатским условима.

Све праксе умножавања, осим културе меристема, спроводе се у оквиру сертификованог управљања органском производњом.

Биљни репродуктивни материјал сорте која је уписана у Регистар сорти пољопривредног биља у складу са законом којим се уређује признавање сорти, а које се производи, ставља у промет, увози и користи као органски биљни репродуктивни материјал осим захтева прописаних овим законом, мора да испуњава и захтеве прописане другим законима.

Биљни репродуктивни материјал из органског хетерогеног материјала може се производити и ставити на тржиште без испуњавања захтева у складу са законом којим се уређује признавање сорти пољопривредног биља и без испуњавања захтева прописаних за категорије семена и садног материјала, који су утврђени прописима којима се уређује признавање и производња семена и садног материјала, након што произвођач органског хетерогеног материјала добије решење Министарства.

Захтев из става 6. овог члана подноси се Управи за заштиту биља.

Решење о испуњености услова из става 6. овог члана доноси министар.

Решење из става 6. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Органске сорте које се користе као репродуктивни материјал у органској биљној производњи уписују се у базу репродуктивног материјала у складу са овим законом, а на основу захтева субјекта уписаног у Регистар произвођача семена и садног материјала.

Контролно тело, на захтев субјекта, односно групе субјеката издаје одобрење пре сетве, односно садње култура, за употребу биљног репродуктивног материјала који није органски, када се увидом у базу репродуктивног материјала у складу са овим законом утврди да органски биљни репродуктивни материјал или биљни репродуктивни материјал из периода конверзије није доступан у довољној количини или квалитету да задовољи потребе субјеката односно групе субјеката.

Изузетно од става 2. овог члана, Министарство може на основу захтева и одговарајуће документације одобрити субјекту односно групи субјеката које производе биљни репродуктивни материјал за употребу у органској производњи, да користи биљни репродуктивни материјал који не потиче из органске производње, када биљни репродуктивни материјал намењен за производњу биљног репродуктивног материјала није доступан у довољној количини или квалитету, као и да такав материјал стави на тржиште за употребу у органској производњи.

Биљни репродуктивни материјал који није органски може се третирати средствима за заштиту биља која су дозвољена за третирање семена и која су дозвољена у органској производњи у складу са овим законом.

У случају када је услед фитосанитарног ризика неопходан хемијски третман прописан законом којим се уређује семе и садни материјал парцела на којој се узгаја третирани биљни репродуктивни материјал подлеже, по потреби, периоду конверзије.

Министар ближе прописује посебне захтеве о производњи органског репродуктивног материјала и биљног репродуктивног материјала из органског хетерогеног материјала, као и обрасце захтева из ст. 6, 11. и 12. овог члана.

Посебни захтеви за органску сточарску производњу укључујући порекло животиње

Члан 16.

У органској сточарској производњи примењују се и следећи посебни захтеви органске сточарске производње, и то:

1) забрањена је сточарска производња када субјекат односно група субјеката не располажу пољопривредним земљиштем односно не управљају пољопривредним земљиштем у складу са овим законом, као и кад немају закључен уговор о сарадњи о употреби органских производних јединица или производних јединица у периоду конверзије, осим код пчеларства;

2) животиња из органског узгоја рађа се или излеже и узгаја у органским производним јединицама, не доводећи у питање захтеве о периоду конверзије;

3) код приплода животиња из органског узгоја:

(1) за размножавање се примењују природне методе, али се дозвољава и вештачка оплодња,

(2) размножавање се не сме изазвати или отежавати хормонском терапијом или другим супстанцама са сличним деловањем, осим ако се ради о облику ветеринарског терапеутског третмана појединачних животиња,

(3) не смеју се користити други облици вештачког размножавања као што су клонирање и пренос ембриона,

(4) избор раса мора бити у складу са начелима органске производње, којима се гарантује висок стандард добробити животиња, као и да се допринесе спречавању патње животиња и избегавању потребе сакаћења животиња;

4) предност се даје аутохтоним расама и сојевима са високим степеном генетичке разноликости, њиховој узгојној вредности, дуговечности, виталности, отпорности на болести или здравствене проблеме, као и способности да се прилагоде локалним условима, с тим што се расе или сојеви животиња бирају тако да се избегну одређене болести или здравствени проблеми повезани са неким расама или сојевима који се употребљавају у интензивној производњи, попут стресног синдрома свиња који може довести до белог – меканог – водњикавог меса (ПСЕ синдром), изненадне смрти, спонтаног побачаја и тешког порода због којег је потребан царски рез.

Министар ближе прописује додатне захтеве и одступања од посебних и додатних захтева за органску сточарску производњу.

Посебни захтеви за органску производњу алги и животиња из аквакулуре

Члан 17.

У органској производњи алги и животиња из аквакулуре примењују се и следећи захтеви, и то:

1) активности морају да се обављају на локацијама које нису подложне контаминацији производима или супстанцама које нису одобрене за употребу у органској производњи или контаминацији супстанцама које би угрозиле органску природу производа;

2) органске производне јединице и производне јединице које нису органске морају се одвојити, узимајући у обзир њихово природно стање, раздвојеност система за дистрибуцију воде, раздаљину, плим и осеку као и узводну или низводну локацију;

3) субјект доставља План одрживог управљања сразмеран производној јединици за бербу алги и аквакултуру контролном телу, који се ажурира годишње и садржи детаљне ефекте утицаја на животну средину и мере које треба предузети ради смањења негативних утицаја на водено и копнено окружење, укључујући и испуштање хранљивих материја у животну средину по производном циклусу или годишње, као и надзор и поправку техничке опреме.

Захтеви из става 1. овог члана примењују се уједно и на производњу зоопланктона, микрорачића, ротаторија, црва и других водених животиња које се употребљавају као храна за животиње.

Министар ближе прописује додатне захтеве и одступања од посебних и додатних захтева за органску производњу алги и животиња из аквакулуре.

Посебни захтеви производње за органску прерађену храну и органску храну за животиње

Члан 18.

У производњи органске прерађене хране, односно органске хране за животиње примењују се и следећи захтеви, и то:

1) прехранбени адитиви, помоћна средства у производњи и друге супстанце и састојци који се употребљавају у преради хране, односно адитиви за храну за животиње, помоћна средства у преради и друге супстанце и састојци који се употребљавају у преради органске хране за животиње, као и сви примењени поступци прераде, укључујући и димљење, морају бити у складу са начелима добре произвођачке праксе;

2) субјект, односно група субјеката који производе органску прерађену храну, односно органску храну за животиње успоставља и ажурира примерене поступке који се базирају на системском утврђивању критичних фаза прераде чиме се обезбеђује да су прерађени производи у сваком тренутку у складу са овим законом, као и:

(1) спроводе мере предострожности,

(2) спроводе одговарајуће мере чишћења и прате њихову делотворност и воде евиденцију о истим,

(3) гарантују да се производи који нису органски не стављају на тржиште са ознаком која упућује на органску производњу;

3) органски производи, производи из периода конверзије и производи који нису органски припремају се и складиште временски или просторно одвојено једни од других, али ако се ови производи у било којој комбинацији припремају или складиште у истој јединици, односно објекту, субјект односно група субјеката:

(1) о томе обавештавају контролно тело,

(2) непрекидно спроводе активности док се не доврши производна серија, просторно или временски одвојено од сличних активности које се обављају на било којој другој врсти производа,

(3) пре и након руковања их складиште, тако да су просторно или временски одвојени једни од других,

(4) воде, чувају и приликом контроле стављају на располагање евиденцију о свим предузетим активностима, као и о количинама прерађених производа,

(5) предузимају потребне мере како би се осигурала идентификација серија и избегло мешање или међусобна замена органских производа, производа из периода конверзије и производа који нису органски,

(6) спроводе активности на органским или производима из периода конверзије само након чишћења производне опреме у складу са посебним прописом.

Забрањено је користити производе, супстанце, састојке и технике помоћу којих се поновно успостављају својства која су изгубљена током прераде и/или складиштења органске хране и органске хране за животиње, како би се избегло стварање заблуде о правој природи производа намењених за стављање на тржиште као органске хране и хране за животиње.

Министар ближе прописује додатне захтеве и одступања од посебних и додатних захтева за органску прерађену храну и органску храну за животиње.

Посебни захтеви производње за органско вино

Члан 19.

За производњу производа из сектора вина, обавезно је испунити захтеве производње прописане чланом 18. овог закона за органску прерађену храну и захтеве који су прописани законом којим се уређује вино.

Поред захтева из става 1. овог члана, користи се:

1) органска сировина;

2) само производи и супстанце који су одобрени за употребу у органској производњи, који се могу употребљавати за производњу органских производа од грозђа и вина, између осталог и током спровођења енолошких поступака и ограничења, процеса и начина обраде.

Министар ближе прописује додатне захтеве и одступања од посебних и додатних захтева за производе из сектора вина.

Посебни захтеви производње за органски квасац

који се употребљава као храна или храна за животиње

Члан 20.

За производњу квасца, који се употребљава као храна или храна за животиње, поред захтева производње прописаних чланом 18. овог закона, користе се само органски супстрати.

Министар ближе прописује додатне захтеве и изузетке од посебних и додатних захтева за органски квасац.

Посебни захтеви органске производње у ванредним ситуацијама

Члан 21.

У органској производњи у случају елементарних и других непогода, услед којих је онемогућено поштовање захтева производње у складу са овим законом, могу се одобрити одступања од захтева производње у ограниченом временском периоду, и то у случају када је то потребно:

1) да се обезбеди покретање или одржавање органске производње на пољопривредном газдинству;

2) ради омогућавања приступа сточној храни, семену и садном материјалу за репродукцију, животињама, састојцима и другим пољопривредним инпутима, под условом да они који су добијени методама органске производње нису доступни на тржишту;

3) ради решавања посебних питања у вези са управљањем органском сточарском производњом;

4) у вези са коришћењем производа и супстанцама у органској производњи;

5) ради одређивања привремених мера које омогућавају наставак или поновно покретање органске производње.

Министар ближе прописује додатне захтеве за органску производњу у ванредним ситуацијама.

Сакупљање органских производа и производа из периода конверзије

Члан 22.

Субјект, односно група субјеката може истовремено сакупљати органске производе, производе из периода конверзије и производе који нису органски само ако су предузете мере које би спречиле могућност њиховог мешања или њихову међусобну замену, као и мере којим би се осигурала њихова идентификација.

Субјект, односно група субјеката дужни су да воде, чувају и стављају на располагање контролном телу евиденције о данима сакупљања, сатима, подручју, датуму и времену пријема производа из става 1. овог члана.

Министар ближе прописује захтеве за сакупљање органских производа и производа из периода конверзије.

Транспорт, паковање и превоз органских производа и производа из периода конверзије

Члан 23.

Субјект, односно група субјеката дужни су да обезбеде да се органски производи и производи из периода конверзије транспортују до других субјеката или производних јединица, објеката veleпродаје и малопродаје, у одговарајућем паковању, контејнерима или возилима која су затворена, тако да се садржај не може заменити без манипулације или оштећења пломбе, и са пратећим документом који садржи, најмање:

(1) назив и адресу субјекта, и ако су различити субјекти, назив и адресу власника или продавца производа;

(2) назив производа;

(3) назив или кодни број контролног тела којима субјект подлеже контроли;

(4) ако је релевантно, ознака серије или лота у складу са посебним прописом о декларисању, означавању и оглашавању хране односно ознака серије или лота који је договорен са контролним телом који омогућује повезивање серије са евиденцијом у складу са овим законом.

Подаци из става 1. тач. 1) до 4) овог члана се наводе на пратећем документу ако се такав документ може неспорно повезати са амбалажом, контејнером или превозним средством у којем се производ превози који садржи и информације о добављачу или превознику.

Затварање амбалаже, контејнера или возила није потребно, када:

1) се транспорт одвија директно између два субјекта, од којих оба подлежу систему органске контроле;

2) транспорт укључује само органске производе или само производе из периода конверзије;

3) су производи праћени документом који садржи информације у складу са ставом 1. овог члана;

4) субјекти који отпремају, као и субјекти који примају, воде евиденцију о таквим транспортним операцијама које су на располагању контролном телу.

Министар ближе прописује услове и начин транспорта, информације које треба навести на паковању и пратећим документима, као и захтеве за транспорт, захтеве о пријему, паковању и складиштењу органских производа и производа из периода конверзије.

Одобравање производа и супстанци за употребу у органској производњи

Члан 24.

Одређени производи и супстанце за употребу у органској производњи, стављају се на ограничавајуће листе, и то:

1) активне супстанце које се користе у средствима за заштиту биља;

2) средства за исхрану биља, оплеменењивачи земљишта и хранљиве материје;

3) хранива која нису из органске производње, а која потичу од биљака, алги, животиња или квасца или као хранива микробиолошког или минералног порекла;

4) адитиви за храну за животиње и помоћна средства у преради;

5) производи за чишћење и дезинфекцију рибњака, кавеза, базена са сталним протоком воде, коридора, зграда или објеката који се користе у узгоју животиња;

6) производи за чишћење и дезинфекцију зграда и објеката који се користе за биљну производњу, укључујући и складишта на пољопривредном газдинству;

7) производи за чишћење и дезинфекцију у просторијама за прераду и складиштење.

Осим производа и супстанци из става 1. овог члана, одређени производи и супстанце за употребу у производњи прерађене органске хране и квасаца који се употребљавају као храна или храна за животиње, стављају се на ограничавајуће листе, и то:

- 1) прехранбени адитиви и помоћна средства у производњи;
- 2) састојци пољопривредног порекла који нису органски који се користе у производњи прерађене органске хране;
- 3) помоћна средства у производњи квасца и производа од квасца.

Употреба хемијски синтетизованих производа и супстанци из ст. 1. и 2. овог члана, треба да буде строго ограничена на случајеве када би употреба спољних инпута из члана 6. тачка 7) овог закона допринела негативном утицају на животну средину.

Министар прописује листе производа и супстанци за употребу у органској производњи из ст. 1. и 2. овог члана.

Директор Управе за заштиту биља, у складу са прописима који уређују државну управу, оснива посебну радну групу за израду Листе средстава за заштиту биља и Листе средстава за исхрану биља и оплемењивача земљишта која се користе у органској производњи за производе из става 1. тач. 1) и 2) овог члана.

Решењем о оснивању посебне радне групе утврђују се задаци, састав и руководиоца и друга питања која су везана за рад посебне радне групе из става 5. овог члана.

Министар ближе прописује одређене производе и супстанце за употребу у органској производњи и одређене производе и супстанце за употребу у производњи прерађене органске хране и квасаца који се употребљавају као храна или храна за животиње, који се стављају на листе из става 4. овог члана.

Критеријуми за одређене производе и супстанце за употребу у органској производњи

Члан 25.

Производи и супстанце из члана 24. став 1. овог закона заснивају се на начелима прописаним овим законом, као и на следећим критеријумима, који се оцењују као целина:

- 1) да су кључни за наставак производње и за употребу за коју су намењени;
- 2) да су сви производи и супстанце пореклом од алги, биљног, животињског, микробиолошког или минералног порекла, осим у случајевима када производи или супстанце добијени из таквих извора нису доступни у довољним количинама или нису одговарајућег квалитета или када алтернативни производи нису доступни;
- 3) у случају производа из члана 24. става 1. тачка 1) овог закона:
 - (1) чија је употреба неопходна за сузбијање штетних организама за које нису доступне друге биолошке, физичке или узгојне алтернативе, узгојне праксе или друге ефикасне праксе управљања,

(2) ако такви производи нису пореклом од алги, биљног, животињског, микробиолошког или минералног порекла и нису идентични свом природном облику, њихова употреба може се одобрити само уколико услови за њихову употребу искључују било какав директан контакт са јестивим деловима култура;

4) у случају производа из члана 24. став 1. тачка 2) овог закона, чија је употреба кључна за постизање или одржавање плодности земљишта или за испуњавање посебних захтева култура за хранивима или за специфичне сврхе побољшања земљишта;

5) у случају производа из члана 24. став 1. тач. 3) и 4) овог закона:

(1) чија је употреба неопходна за одржавање здравља животиња, добробити и виталности животиња те се њима доприноси примереној исхрани којом се испуњавају физиолошке и етолошке потребе предметних врста, или је њихова употреба потребна за производњу или конзервисање хране за животиње јер без употребе таквих супстанци није могуће произвести или конзервисати храну за животиње,

(2) храна за животиње минералног порекла, елементи у траговима, витамини или провитамини природног порекла, осим у случајевима када производи или супстанце из таквих извора нису доступни у довољним количинама или нису одговарајућег квалитета или ако не постоји алтернативно решење,

(3) употреба хранива биљног или животињског порекла које није органско је неопходна јер хранива биљног или животињског порекла произведена у складу са правилима органске производње нису доступна у довољним количинама,

(4) употреба зачина, зачинског биља и меласе које није органско је потребна јер ти производи нису доступни као органски производи и морају бити произведени или припремљени без употребе хемијских растварача, сама њихова употреба је ограничена на 1% уноса хране за животиње за дотичну врсту, изражено као проценат суве материје у храни за животиње пољопривредног порекла на годишњем нивоу.

**Критеријуми за одређене производе и супстанце за употребу
у производњи прерађене органске хране и квасаца
који се употребљавају као храна или храна за животиње**

Члан 26.

Прописани производи и супстанце из члана 24. став 2. овог закона заснивају се на начелима датим у овом закону, као и на следећим критеријумима, који се оцењују као целина:

1) нису доступни алтернативни производи или супстанце;

2) немогуће је произвести или конзервирати храну или испунити одређене прехранбене захтеве предвиђене посебним прописима, а да се не прибегне овим производима и супстанцама;

3) присутни су у природи и могли су бити подвргнути само механичким, физичким, биолошким, ензимским или микробиолошким процесима, осим у случајевима када производа или супстанци из таквих извора нема у довољним количинама или ако нису одговарајућег квалитета;

4) органски састојак није доступан у довољним количинама.

**Одобравање састојака пољопривредног порекла
који нису органски за производњу прерађене органске хране**

Члан 27.

Министарство на захтев субјекта, односно групе субјеката може привремено решењем одобрити употребу састојака пољопривредног порекла који нису органски за производњу прерађене органске хране на период од највише шест месеци ако такви састојци нису доступни као органски производ у довољној количини.

Захтев за одобравање употребе састојака пољопривредног порекла из става 1. овог члана Министарству подноси субјект, односно група субјеката.

Министар доноси решење о испуњености услова из става 1. овог члана.

Решење из става 3. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Ако се и после истека одобрења од шест месеци, на основу објективних информација утврди да састојака пољопривредног порекла нема у довољној количини као органског производа, субјект односно група субјеката може да поднесе захтев Министарству за одобрење додатног периода из става 1. овог члана.

Решење из става 1. овог члана може се продужити највише два пута по шест месеци, осим ако састојак пољопривредног порекла који није из органске производње за производњу прерађене органске хране и даље није доступан, када Министарство може донети решење о даљој употреби тог састојка.

Министар ближе прописује услове и начин одобрења за употребу састојака пољопривредног порекла који нису органски за производњу прерађене органске хране и образац захтева.

**База података за органски биљни репродуктивни материјал и
биљни репродуктивни материјал из периода конверзије,
осим сејанаца, укључујући и семенски кромпир, животиње из
органског узгоја и јувенилне животиње из органске
аквакултуре**

Члан 28.

Министарство води Базу података за органски биљни репродуктивни материјал и биљни репродуктивни материјал из периода конверзије, осим сејанаца, укључујући и семенски кромпир, животиње из органског узгоја и јувенилне животиње из органске аквакултуре (у даљем тексту: База), која се објављује на званичној интернет страници Министарства.

Биљне врсте и сорте које се користе као репродуктивни материјал у органској производњи уписују се у Базу на основу захтева произвођача репродуктивног материјала који је уписан у Регистар за семе и садни материјал у складу са законом којим се уређује семе и садни материјал.

Субјект, односно група субјеката који су уписани у Базу а који стављају на тржиште органски биљни репродуктивни материјал и биљни репродуктивни материјал из периода конверзије, осим сејанаца, укључујући и семенски кромпир, животиње из органског узгоја и јувенилне животиње из органске аквакултуре, могу без накнаде, уз своја имена односно називе, доставити податке и контакт информације, и то:

1) о доступном органском биљном репродуктивном материјалу и биљном репродуктивном материјалу из периода конверзије попут органског

хетерогеног биљног репродуктивног материјала или органских сорти, осим сејанаца, укључујући и семенски кромпир на латинском научном називу, количини тог материјала исказаног у тежини, као и периоду године када је доступан;

2) о животињама из органског узгоја за које може да се одобри одступање у смислу увођења животиња које нису из органске производње у органску производњу, броју расположивих животиња које су категоризоване према полу, информације, ако су релевантне, у вези са различитим врстама животиња у погледу доступних раса и сојева, расама животиња, као и добу животиња;

3) јувенилним животињама из органске аквакултуре које су доступне на њиховом газдинству и о њиховом здравственом стању, као и о производном капацитету за сваку врсту из аквакултуре.

Субјекти који доставе информације из става 3. овог члана дужни су да редовно достављају информације о доступности биљног репродуктивног материјала, животиња или јувенилних животиња из аквакултуре.

Биљна врста и сорта, односно животиња која није уписана у Базу сматра се да није доступна за органску производњу, односно да се не налази на тржишту.

Министар ближе прописује начин вођења базе из става 1. овог члана.

Обавезе и мере у случају сумње на неусаглашеност

Члан 29.

Ако субјект, односно група субјеката сумња да производ који је произвео, припремио, увезао или примио од другог субјекта није у складу са овим законом, дужан је да:

- 1) идентификује и одвоји предметни производ;
- 2) провери да ли се сумња на неусаглашеност може доказати;

3) не ставља предметни производ на тржиште као органски производ или производ из периода конверзије, не користи га у органској производњи, осим ако се сумња на неусаглашеност може отклонити;

4) ако је сумња на неусаглашеност доказана или ако се не може отклонити, субјект односно група субјеката одмах обавештава контролно тело, као и пољопривредног инспектора (у даљем тексту: инспектор за органску производњу) и према потреби им доставља доступну документацију и информације;

5) у потпуности сарађује са контролним телом, а по потреби и са инспектором за органску производњу на провери и утврђивању разлога за сумњу на неусаглашеност.

Мере предострожности како би се избегла присутност неодобренних производа и супстанци у производњи и стављању на тржиште

Члан 30.

Како би се спречила контаминација производима или супстанцама који нису одобрени за употребу у органској производњи у складу са чланом 10. став 1. тачка 2) овог закона, субјект односно група субјеката успоставља и одржава

сразмерне и одговарајуће мере предострожности у свакој фази производње, припреме и дистрибуције:

- 1) како би се препознали ризици од контаминације органске производње и производа са неодобраним производима или супстанцама укључујући системско препознавање критичних фаза процеса;
- 2) како би се избегли ризици од контаминације органске производње и производа или супстанци који нису одобрени у органској производњи;
- 3) које редовно преиспитује и прилагођава;
- 4) којима се осигурава раздвајање органских производа, производа из периода конверзије и производа који нису органски.

Ако субјект, односно група субјеката сумња да производ који се намерава ставити на тржиште као органски производ или производ из периода конверзије, није у складу са чланом 10. став 1. тачка 2) овог закона, због присуства производа или супстанци које нису одобрене за употребу у органској производњи, дужни су да предузму мере из члана 29. овог закона.

Министар ближе прописује захтеве поступања субјекта, односно групе субјеката како би се препознали и избегли ризици контаминације, доказе које треба да доставе, као и сразмерне и одговарајуће мере предострожности које треба да успостави и одржава, редовно преиспитује и прилагођава.

Мере које треба предузети у случају присутности неодобрених производа или супстанце

Члан 31.

Ако инспектор за органску производњу, односно контролно тело прибави доказе о присутности производа или супстанци који нису одобрени у складу са чланом 10. став 1. тачка 2) овог закона, или буде обавештен од стране субјекта односно групе субјеката у складу са чланом 29. став 1. тачка 4) овог закона, односно открије такве производе или супстанце у органском производу или производу из периода конверзије, оно:

1) одмах спроводи службену контролу у складу са законом којим се уређују службене контроле како би се утврдио извор и узрок са циљем провере усаглашености са чланом 10. став 1. тачка 2) овог закона и чланом 29. овог закона, тако да се истрага заврши што је пре могуће, у разумном року, узимајући у обзир рок трајања производа, као и саму сложеност случаја;

2) привремено забрањује стављање на тржиште производа као органског производа или производа из периода конверзије, као и њихову употребу у органској производњи док се чекају резултати службене контроле из става 1. тачка 1) овог члана.

Производ из става 1. овог члана не сме се ставити на тржиште као органски производ или производ из периода конверзије, нити се сме користити у органској производњи, ако инспектор за органску производњу или контролно тело утврди код субјекта, следеће:

- 1) да је употребљавао производе или супстанце који нису одобрени у складу са овим законом;
- 2) да није предузео мере предострожности из члана 30. став 1. тач. 1) - 4) овог закона;

или

3) да није предузео мере као одговор на захтеве инспектора за органску производњу, као и контролног тела.

Предметном субјекту односно групи субјеката даје се могућност да коментаришу резултате истраге из става 1. тачка 1) овог члана.

Инспектор за органску производњу односно контролно тело води евиденцију о спроведеним истрагама.

Ако је то потребно, субјект, односно група субјеката предузима корективне мере које су потребне како би се избегла будућа контаминација.

Министар ближе прописује захтеве којима се одређује процедура ради откривања и процене присуства неодобренних производа и супстанци, начине евидентирања и обавештавања.

Стручни савет за органску производњу

Члан 32.

Ради разматрања стручних питања, давања стручних мишљења и учешћа у остваривању пројектних задатака у области органске производње, Министар, у складу са прописима који уређују државну управу оснива посебну радну групу - Стручни савет за органску производњу.

Решењем о оснивању посебне радне групе утврђују се задаци, састав и руководиоца посебне радне групе и друга питања која су везана за рад савета из става 1. овог члана.

III. ОЗНАЧАВАЊЕ ОРГАНСКИХ ПРОИЗВОДА

Употреба израза који упућују на органску производњу

Члан 33.

За означавање и оглашавање производа из члана 2. овог закона могу се користити изрази „ЕКОЛОШКИ”, „ОРГАНСКИ”, „БИОЛОШКИ” односно њихове скраћенице као што су „ЕКО”, „ОРГ” или „БИО”, као и други изрази и скраћенице које упућују на органску производњу.

Изрази из става 1. овог члана користе се сами или у комбинацији, и упућују потрошача да су производи, његови састојци или хранива произведени у складу са овим законом.

Уколико се изрази или њихове скраћенице из става 1. овог члана налазе на ознакама производа, рекламном материјалу или комерцијалним документима, може се сматрати да је производ означен изразом који упућује на органску производњу.

Забрањена је употреба израза из става 1. овог члана и других израза који упућују на органску производњу за производе из члана 2. овог закона који нису произведени у складу са овим законом, и то:

- 1) у означавању и оглашавању;
- 2) у рекламном материјалу или комерцијалним документима производа.

Забрањена је употреба израза из става 1. овог члана и других израза и скраћеница који упућују на органску производњу и који могу потрошача довести у заблуду да је производ или његов састојак произведен у складу са овим законом.

Забрањено је означавање и оглашавање производа из периода конверзије као органског производа или производа из периода конверзије, осим у случајевима из члана 11. став 9. овог закона.

Производи из периода конверзије могу се обележити изразом „ПРОИЗВОД ИЗ ПЕРИОДА КОНВЕРЗИЈЕ” или изразом који има слично или исто значење, и то само у случају из члана 11. став 9. овог закона.

Забрањено је коришћење израза из ст. 1. и 7. овог члана за означавање ГМО производа.

Министар ближе прописује захтеве о означавању и оглашавању производа из члана 2. овог закона, као и захтеве за означавање и оглашавање производа из периода конверзије.

Означавање прерађене хране

Члан 34.

За прерађену храну, изрази из члана 33. став 1. овог закона, користе се:

1) на продајним описима производа и на списку састојака ако је списак састојака обавезан према пропису о декларисању, означавању и оглашавању хране, под условом да:

(1) прерађена храна испуњава услове прописане чланом 18. овог закона,

(2) најмање 95% масеног удела састојака пољопривредног порекла су органски,

(3) у случају арома, користе се само за природне ароматичне супстанце и природне ароматичне препарате у складу са прописом о ароматама и када су ароматичне компоненте и носачи ароматичних компонената у ароми органске;

2) само на списку састојака, под следећим условима, када је:

(1) мање од 95% масеног удела састојака пољопривредног порекла органско и под условом да су ти састојци произведени у складу са овим законом,

(2) прерађена храна произведена у складу са овим законом и са захтевима утврђеним са изузетком о ограниченој употреби састојака који нису из органске производње,

3) на продајним описима и списку састојака, под следећим условима, када је:

(1) главни састојак производ лова или риболова,

(2) израз из члана 33. став 1. овог закона у продајном опису производа повезан са другим састојком који је органски и исти се разликује од главног састојка,

(3) када су сви други састојци пољопривредног порекла органски,

(4) када је прерађена храна у складу са одредбама прописаним чланом 17. овог закона, са изузетком правила о ограниченој употреби састојака који нису из органске производње.

Означавање прерађене хране

Члан 35.

На списку састојака из члана 34. став 1. тач. 1) до 3) овог закона мора бити означено који су састојци из органске производње, а упућивање на органску производњу наводи се само у вези са органским састојцима.

На списку састојака из члана 34. став 1. тач. 2) и 3) овог закона наводи се укупни проценат органских састојака у односу на укупну количину састојака пољопривредног порекла.

Изрази из члана 33. став 1. овог закона, када се употребљавају на списку састојака из члана 34. став 1. тач. 1) до 3) овог закона, као и проценат из члана 34. став 1. тач. 2) и 3) овог закона наводе се у истој боји, истој величини и истим типом слова као и остатак података у списку састојака.

Изрази из члана 33. став 1. овог закона користе се за прерађену храну за животиње, на продајним описима производа и списку састојака, под следећим условима:

- 1) ако је у складу је са производним правилима наведеним у члану 18. овог закона;
- 2) ако су сви састојци пољопривредног порекла који се налазе у прерађеној храни за животиње органски;
- 3) ако је најмање 95% суве материје производа органско.

Означавање производа и супстанци који се користе у биљној производњи

Члан 36.

Без обзира на подручје примене како је наведено у члану 2. овог закона, производи и супстанце који се користе у средствима за заштиту биља или као средства за исхрану биља, као и оплемењивачи земљишта или хранљиве материје који су одобрени у складу са чл. 10. и 24. овог закона, могу носити наводе којим се упућује да су производи или супстанце одобрени за употребу у органској производњи.

Национални знак за органски производ

Члан 37.

За означавање и оглашавање производа који су у складу са овим законом користи се национални знак за органски производ.

Национални знак за органски производ користи се и у информативне и образовне сврхе повезане са постојањем и оглашавањем саме ознаке, под условом да се том употребом потрошач не доводи у заблуду у погледу органске производње одређених производа и под условом да је ознака приказана у складу са овим законом, при чему се захтеви из члана 38. став 2. овог закона не примењују.

Забрањено је коришћење националног знака за органски производ за прерађену храну из члана 34. став 1. тач. 2) и 3) овог закона и за производе из периода конверзије из члана 33. став 6. овог закона осим када се употребљавају у складу са ставом 2. овог члана.

Употреба националног знака за органски производ је обавезна за све производе који се стављају на тржиште, осим за производе из члана 38. став 7. овог закона.

Национални знак за органски производ мора се наводити у складу са прописом којим се ближе уређује изглед, величина и садржина знака за органске производе.

Министар ближе прописује изглед националног знака за органски производ као и правила за његово коришћење, истицање, величину, изглед и састав.

Обавезни наводи

Члан 38.

Поред израза из члана 33. ст. 1. и 7. овог закона на производима мора да се налази следеће, и то:

1) кодни број контролног тела чијој контроли подлеже субјект који је обавио задњу активност у оквиру производње или припреме;

2) у случају упаковане хране на паковању мора се налазити и национални знак за органски производ у складу са чланом 37. овог закона, осим у случајевима из члана 33. ст. 7. овог закона и члана 34. став 1. тач. 2) и 3) овог закона.

Када се наводи национални знак за органски производ, у истом видном пољу наводи се место узгоја пољопривредних сировина употребљених за производњу, у једном од следећих облика, како је примењиво:

1) „узгајано у СРБ”, ако је сировина пољопривредног порекла узгајана у Србији;

2) „узгајано у СРБ/изван СРБ” ако је део сировина пољопривредног порекла узгајен у Србији, а део изван Србије;

3) „узгајано изван СРБ” ако је сировина пољопривредног порекла узгајана изван Србије.

Реч „узгајано” може се према потреби заменити речима „из аквакултуре”, а речи „изван СРБ” могу се заменити са „ЕУ” или називом земље или регије, ако су све сировине пољопривредног порекла од којих се састоји производ узгајене у тој земљи или ако је то примењиво у тој регији.

Речи под наводом из става 2. овог члана могу се користити у ћириличном и латиничном писму.

За означавање места на коме је узгајана сировина пољопривредног порекла од које се производ састоји, мали масени удео састојка може се занемарити, под условом да укупна количина занемарених састојака не прелази 5% укупног масеног удела сировина пољопривредног порекла.

Речи „у СРБ”, или „ван СРБ” или „ЕУ” или назив земље или регије по боји, величини и типу слова не смеју бити уочљивије од назива производа.

Производи који су обележени знаком који се односе на органску производњу у складу са прописима Европске уније (у даљем тексту: ЕУ), као и са знаком који се односе на органску производњу у земљама са којима ЕУ има потписан споразум о еквивалентности, односно са којима Република Србија има потписане трговинске билатералне или мултилатералне споразуме могу да се ставе на тржиште без обавезе навођења знака из члана 37. став 1. овог закона.

Ознаке из ст. 1. и 2. овог члана наводе се на истакнутом месту тако да су лако уочљиве и морају бити јасно читљиве и неизбрисиве.

Органски производи и производи из периода конверзије осим захтева прописаних овим законом, морају испунити и захтеве прописа којим се уређује декларисање, означавање и рекламирање хране.

IV. СЕРТИФАКЦИЈА

Регистар органских субјеката

Члан 39.

Пре стављања производа на тржиште као органског производа или као производа из периода конверзије субјект, односно група субјеката који производе, припремају, дистрибуирају, складиште, увозе, извозе односно стављају на тржиште такве производе, дужни су да пријаве те активности Министарству, ради уписа у Регистар органских субјеката (у даљем тексту: Регистар).

Субјект, односно група субјеката закључују уговор са изабраним контролним телом које проверава усаглашеност њихове производње и активности са овим законом.

Субјект, односно група субјеката који продаје упаковане органске производе директно крајњем потрошачу или кориснику изузет је од обавезе пријављивања из става 1. овог члана, као и обавезе поседовања сертификата у складу са одредбама овог закона, под условом да се не бави производњом, припремом, увозом и складиштењем тих производа, осим ако је то у вези са местом стављања на тржиште и није такве активности подумоворио са другим субјектом.

Ради уписа у Регистар из става 1. овог члана субјект, односно група субјеката уз пријаву за упис, прилажу копију уговора закљученог са контролним телом.

У пријави из става 1. овог члана субјект, односно група субјеката наводе контролно тело са којим имају закључен уговор.

Министар доноси решење о упису у Регистар и утврђује почетак периода конверзије.

Решење из става 6. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Министарству се пријављују промене података из става 1. овог члана, у року од 30 дана од дана њиховог настанка.

Субјект, односно група субјеката брише се из регистра, ако донесе одлуку о престанку обављања одређене делатности за коју је уписан у Регистар или ако престане да испуњава услове прописане посебним прописима.

Подаци из Регистра су јавни, воде се у електронској форми и повезани су са другим базама и регистрима Министарства.

Министарство на интернет страници објављује листу која садржи називе и адресе субјеката и групе субјеката који су пријавили своје активности у складу са ставом 1. овог члана, заједно са информацијама о сертификатима у складу са одредбама овог закона.

Министар ближе прописује начин и садржину вођења Регистра органских субјеката и образац пријаве.

Пренос обављања активности

Члан 40.

Субјект, односно група субјеката може да пренесе обављање активности из члана 39. став 1. овог закона подумоварачима.

Подуговарачи су дужни да пријаве своје активности у складу са чланом 39. став 1. овог закона, осим ако у пријави субјект односно група субјеката наведу да су и даље одговорни за органску производњу, те да ту одговорност нису пренели на подуговарача.

У случају из члана 39. став 8. овог закона, инспектор за органску производњу и контролно тело проверава усаглашеност активности код подуговарача са овим законом, у склопу контроле коју спроводе над субјектом, односно групом субјеката.

Субјект, односно група субјеката и подуговарачи дужни су да воде евиденције о различитим активностима којима се баве у складу са овим законом.

Сертификат

Члан 41.

Субјекту, односно групи субјеката којима су издата решења о упису у Регистар у складу са чланом 39. став 6. овог закона, контролно тело издаје сертификат.

Захтев за издавање сертификата из става 1. овог члана субјект, односно група субјеката подноси контролном телу.

Сертификат из става 1. овог члана службени је сертификат у складу са законом којим се уређују службене контроле, који:

1) се издаје у електронском облику, у складу са законом којим се уређује електронски документ;

2) омогућава најмање, идентификацију субјекта, односно групе субјеката, укључујући списак чланова, категорију производа обухваћену сертификатом као и његов период важења;

3) потврђује да је пријављена активност у складу са овим законом.

За потребе издавања сертификата из става 1. овог члана производи се разврставају у следеће категорије, и то:

1) непрерађене биљке и биљни производи, укључујући семена и други биљни репродуктивни материјал;

2) животиње и непрерађени производи животињског порекла;

3) алге и непрерађени производи аквакултуре;

4) прерађени пољопривредни производи, укључујући производе аквакултуре, који се употребљавају као храна;

5) храна за животиње;

6) вино;

7) други производи повезани са пољопривредом из члана 2. став 4. овог закона.

Субјект, односно група субјеката који не поседују сертификат из става 1. овог члана, не могу стављати на тржиште производе из члана 2. овог закона, као органске производе и производе из периода конверзије.

Сертификат не може да се изда субјекту или групи субјеката од стране више контролних тела, за исту категорију производа из става 4. овог члана укључујући случајеве у којима субјект, односно група субјеката учествује у различитим фазама производње, припреме и дистрибуције.

Издавање појединачног сертификата субјекту као члану групе субјеката није дозвољено ни за једну активност обухваћену сертификацијом групе субјеката којој припада.

Субјект, односно група субјеката који се контролишу и сертифицију у складу са прописима којима се уређује органска производња других земаља, морају испуњавати захтеве у складу са овим законом.

Субјект, односно група субјеката дужна је да провери садржину сертификата субјекта који је његов добављач.

Министар ближе прописује образац сертификата.

Група субјеката

Члан 42.

Група субјеката мора да испуњава, следеће услове, и то:

1) да се састоји само од чланова који се баве пољопривредном производњом у складу са прописом којим се уређује пољопривреда и рурални развој и који поред тога могу да буду укључени у прераду, припрему или стављање на тржиште хране или хране за животиње;

2) да се састоји од чланова који имају прописане површине земљишта у складу са посебним прописом;

3) да је правно лице уписано у надлежни регистар;

4) да се састоји само од чланова чије се производне активности одвијају у истом географском подручју;

5) да успоставе заједнички систем маркетинга за производе које производи група субјеката;

6) да имају успостављен интерни систем контроле који се састоји од документованог скупа контролних активности и процедура у складу са којима су именоване особе или тело одговорно за утврђивање усаглашености сваког члана групе са овим законом;

7) именује руководиоца и једног или више контролора у интерном систему контроле који су надлежни за производе и активности групе субјеката и могу бити чланови групе субјеката, с тим да број контролора одговара врсти, структури, величини, производима, активностима органске производње групе субјеката, чије се улоге не смеју преклапати.

У случају недостатака у успостављању или функционисању система за интерне контроле из става 1. тачка 6) овог члана, контролно тело ће повући сертификат из члана 41. став 1. овог закона за групу субјеката посебно у погледу пропуста у откривању или исправљању неусаглашености појединих чланова групе субјеката, који утичу на интегритет органских производа и производа из периода конверзије.

Министар ближе прописује одговорности појединачних чланова групе субјеката, максималну површину земљишта чланова групе субјеката, захеве за одређивање производних активности који се одвијају у истом географском подручју чланова групе субјеката, као што је заједничко коришћење објеката или локација, успостављање и функционисање система интерне контроле, укључујући обим, садржај и учесталост контрола које ће се спроводити и захтеве за утврђивање недостатака у успостављању или функционисању система интерне контроле, састав и величина групе субјеката, документацију и систем вођења евиденције, систем интерне следљивости и списак субјеката,

размену информација између групе субјеката и Министарства и контролног тела.

V. СЛУЖБЕНЕ КОНТРОЛЕ И ДРУГЕ СЛУЖБЕНЕ АКТИВНОСТИ

Спровођење службених контрола и других службених активности

Члан 43.

Службене контроле и друге службене активности се спроводе током целог процеса у свим фазама производње, припреме и дистрибуције ради провере да ли су производи из члана 2. овог закона произведени у складу са овим законом.

Службене контроле и друге службене активности спроводе се у складу са овим законом и законом којим се уређују службене контроле.

Организација службених контрола и других службених активности у органској производњи

Члан 44.

За организацију и спровођење службених контрола и других службених активности надлежни органи су:

- 1) Министарство, укључујући органе управе у свом саставу и надлежне инспекторе;
- 2) министарство надлежно за послове здравља преко надлежне санитарне инспекције.

Министарство за послове службених контрола и других службених активности у органској производњи овлашћује једно или више контролних тела, у складу са овим законом.

Инспектор за органску производњу врши надзор над радом овлашћеног контролног тела, ради провере испуњености захтева прописаних овим законом, ефикасности и ефективности спровођења поступка контроле, те провере непристрасности и недискриминаторског односа према субјекту, односно групи субјеката, као и правилно спровођење послова за које су овлашћени и надзор над радом субјеката, односно групе субјеката ради провере испуњености захтева прописаних овим законом.

Инспектор за органску производњу врши контролу органских производа и производа из периода конверзије стављених на тржиште, како би се обезбедило да су на тржишту само производи који су произведени у складу са овим законом.

Министар ближе прописује начин и учесталост спровођења службених контрола над контролним телом, као и субјектом, односно групом субјеката.

Послови из области службених контрола за која су овлашћена контрола тела

Члан 45.

За послове из области службених контрола и других службених активности расписује се конкурс и овлашћује контролно тело у складу са законом којим се уређују службене контроле.

Контролно тело за послове из става 1. овог члана, поред општих захтева у складу са законом којим се уређују службене контроле, мора да буде уписано у надлежни регистар, као правно лице и акредитовано у складу са стандардом за „Оцењивање усаглашености тела за сертификацију производа, процеса и услуга” EN ISO/IEC 17065, од стране Акредитационог тела Србије у складу са законом којим се уређује акредитација.

Контролном телу из става 2. овог члана додељује се кодни број.

Услови у погледу послова службених контрола и других службених активности

Члан 46.

Министарство, не може да овласти контролно тело за следеће послове службених контрола и послове других службених активности, и то:

- 1) надзор других контролних тела;
- 2) одобравање одступања, осим одступања за употребу биљног репродуктивног материјала који не потиче из органске производње;
- 3) пријаву активности субјеката односно групе субјеката у складу са чланом 39. став 1. овог закона;
- 4) процену вероватноће неусаглашености којим се уређује стопа учесталости обављања физичких провера органских пошиљака пре њиховог стављања на тржиште;
- 5) успостављање заједничког каталога мера за случајеве сумње на неусаглашеност и утврђене неусаглашености у складу са овим законом.

Министарство може решењем у потпуности или делимично да одузме овлашћење издато контролном телу, ако:

- 1) постоје докази да контролно тело не извршава послове у складу са захтевима прописаним овим законом;
- 2) контролно тело не спроводи благовремене и одговарајуће активности за отклањање утврђених неусаглашености;
- 3) је утврђено да је нарушена непристрасност или независност контролног тела,

или

- 4) је акредитација издата контролном телу у складу са чланом 45. став 2. овог закона суспендована или одузета.

Ако је Министарство потпуно или делимично одузело контролном телу овлашћење за обављање послова службених контрола и других службених активности у складу са ставом 2. овог члана, доноси одлуку о важењу сертификата које је контролно тело издало пре датума делимичног или потпуног одузимања овлашћења, и о својој одлуци обавештава субјекте, односно групе субјеката.

Министарство може потпуно или делимично да одузме контролном телу овлашћење, и то:

- 1) на период до 12 месеци током којег контролно тело треба да исправи недостатке или неусаглашености утврђене током надзора извршеног од стране инспектора за органску производњу;

или

2) на период на који је суспендована или одузета акредитација из става 2. тачка 4) овог члана.

Ако је решењем Министра одузето овлашћење, контролно тело не издаје сертификат из члана 41. став 1. овог закона за области за које је овлашћење одузето.

Решење из става 2. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Министарство доноси решење да ли ће сертификат из члана 41. став 1. овог закона које је контролно тело издало пре датума потпуног или делимичног одузимања овлашћења и даље бити важећи и о томе обавештава субјекте, односно групе субјеката на које се сертификат односи.

Министарство укида решење о делимичном или потпуном одузимању овлашћења, након што контролно тело исправи недостатке или неусаглашености из става 4. тачке 1) овог члана или након што је акредитационо тело укинуло суспензију акредитације из става 4. тачке 2) овог члана.

Министар ближе прописује услове у погледу послова службених контрола и других службених активности које могу обављати контролна тела као и услове за одузимање овлашћења контролним телима и ближе прописује захтеве за додељивање кодног броја контролном телу као и његову садржину.

Захтев за овлашћење контролног тела

Члан 47.

Контролно тело, у складу са чланом 45. овог закона, подноси пријаву на конкурс за утврђивање испуњености услова за вршење службених контрола и других службених активности у области органске производње.

Уз пријаву из става 1. овог члана контролно тело доставља Министарству нарочито следећу документацију:

1) акт о поступку процене ризика, којим се утврђује, посебно, основ за интензитет и учесталост провере усаглашености субјекта и групе субјеката;

2) акт о стандардном поступку контроле, који треба да садржи детаљан опис контролних мера, које контролно тело примењује на субјекте односно групе субјеката који су предмет његове контроле;

3) списак мера које су у складу са заједничким каталогом мера, а које се примењују на субјекте односно групе субјеката у случају сумње на неусаглашеност или утврђене неусаглашености;

4) акт о поступцима за ефикасно праћење послова службене контроле и других службених активности које се спроводе у вези са субјектом односно групом субјеката и поступке за извештавање о тим задацима.

Контролно тело дужно је да сваку промену података из става 2. тач. 1) до 4) овог члана пријави Министарству у року од 30 дана од дана настале промене.

Списак овлашћених контролних тела

Члан 48.

Министарство утврђује списак овлашћених контролних тела који објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Списак из става 1. овог члана садржи пуно пословно име, адресу, кодни број и све релевантне информације у вези са контролним телом и његовим овлашћењима.

Надлежности контролних тела

Члан 49.

Контролно тело које је овлашћено за обављање послова службене контроле и других службених активности у складу са чланом 45. овог закона, дужно је да:

- 1) на захтев инспектора за органску производњу достави резултате службених контрола и других службених активности које је спровео;
- 2) одмах обавести инспектора за органску производњу о резултату службених контрола које упућује на неусаглашеност или указује на вероватноћу постојања неусаглашености, осим ако је посебним прописом другачије уређено;
- 3) инспектору за органску производњу обезбеди приступ просторијама и објектима у месту на којем обавља активности, сарађује и пружа одговарајућу помоћ;
- 4) уноси податке у електронску базу података коју води Министарство.

Контролно тело дужно је да Министарству достави, нарочито следеће:

- 1) списак субјеката и групе субјеката до 31. јануара текуће године, а који су били предмет његове контроле до 31. децембра претходне године;
- 2) извештај о службеним контролама и другим службеним активностима спроведеним у претходној години, до 31. марта текуће године;
- 3) извештај који садржи релевантне информације о случајевима контаминације недозвољеним производима или супстанцама у претходној години за субјекте и групе субјеката са којима имају закључене уговоре из члана 39. став 2. овог закона, до 31. марта текуће године.

Извештај из става 2. тачка 3) овог члана мора да садржи назив субјекта, односно групе субјеката, као и податке о природи откривене контаминације, а посебно о узроку, извору и нивоу контаминације, као и количини и природи контаминираних производа, а у случају њиховог извоза и податке о земљи у коју се извози, као и о земљи кроз коју се врши транзит.

Контролно тело дужно је да извештаје из става 2. тачка 2) овог члана достави и инспектору за органску производњу.

Контролно тело дужно је у свом раду да поступа у складу са законом којим се уређује тајност података током обављања послова контроле и сертификације.

Контролор контролног тела, у свом раду:

- 1) не може вршити службене контроле у сопственим производним јединицама;
- 2) не може бити субјект, односно власник субјекта, који контролише и сертификаује исто контролно тело;
- 3) не може доносити одлуке о сертификацији за сопствене производне јединице;
- 4) може обављати послове контроле у другом овлашћеном контролном телу, само ако оба органа дају сагласност и ако не постоји сукоб интереса.

Министар ближе прописује садржину образаца за статистичке податке, садржину обрасца извештаја о спроведеним службеним контролама и другим службеним активностима, садржину и врсте извештаја контролних тела, садржину и начин уноса података у електронску базу података коју води Министарство.

Захтеви службених контрола и других службених активности у органској производњи

Члан 50.

Службене контроле и друге службене активности се спроводе током целог процеса у свим фазама производње, припреме и дистрибуције, а у циљу провере да ли су производи из члана 2. овог закона произведени у складу са овим законом.

Службене контроле и друге службене активности које се спроводе у складу са ставом 1. овог члана ради провере усаглашености са овим законом, посебно обухватају:

1) контролу да ли се од стране субјекта, односно групе субјеката примењују превентивне мере и мере предострожности у свакој фази производње, припреме и дистрибуције, из члана 10. став 1. тачка 5) овог закона и члана 30. овог закона;

2) када се на пољопривредном газдинству налазе производне јединице које нису органске, производне јединице из периода конверзије, контролу евиденције и мера или поступака ради јасног и ефикасног раздвајања органских производних јединица, производних јединица у периоду конверзије и производних јединица које нису органске, контролу производа произведених на тим јединицама, контролу супстанци и производа који се употребљавају у органским производним јединицама, производним јединицама у прелазном периоду и производним јединицама које нису органске, контролу на парцелама за које је период пре почетка периода конверзије признат као део периода конверзије и провере на производним јединицама које нису органске;

3) ако субјекти, односно групе субјеката истовремено сакупљају органске производе, производе из периода конверзије и производе који нису органски, припремају их и складиште у истој јединици, области или просторијама за припрему, односно транспортују их до других субјеката или јединица, проверу евиденције и мера, поступака или процедура успостављених да се обезбеди да се поступци спроводе просторно или временски одвојено, да се спроводе одговарајуће мере чишћења и, по потреби, мере за спречавање замене производа, да су органски производи и производи из периода конверзије идентификовани у сваком тренутку и да се органски производи, производи из периода конверзије и производи који нису органски складиште, пре или после поступака припреме, тако да су просторно или временски одвојени једни од других;

4) контролу успостављања и функционисања система интерне контроле код групе субјеката;

5) ако су субјекти изузети од обавезе пријаве у складу са чланом 39. став 3. овог закона провери да ли су испуњени захтеви за то изузеће, као и проверу производа које продају ти субјекти.

Службене контроле и друге службене активности спроводе се у складу са ставом 1. овог члана на начин да се посебно води рачуна о следећем:

1) врсти, величини и структури субјекта, односно групе субјеката;

- 2) дужини периода током којег се субјект, односно група субјеката баве органском производњом, припремом и дистрибуцијом;
- 3) резултатима службених контрола и других службених активности спроведених у складу са ставом 2. овог члана;
- 4) времену које је релевантно за обављене активности;
- 5) категорији производа;
- 6) врсти, количини и вредности производа као и њиховом развоју током времена;
- 7) могућности мешања производа или контаминације неодобренем производима или супстанцама;
- 8) примени одступања или изузећа од захтева од стране субјекта, односно групе субјеката;
- 9) критичним тачкама у вези са неусаглашеностима и вероватноћи неусаглашености у свакој фази производње, припреме и дистрибуције;
- 10) активностима које су поверене подуговарачима.

Провера усаглашености

Члан 51.

Сви субјекти, односно групе субјеката, осим оних из члана 39. става 3. овог закона подлежу провери усаглашености најмање једном годишње.

Провера усаглашености са овим законом, укључује физички преглед на терену, осим ако су испуњени следећи услови:

1) у претходним контролама субјекта, односно групе субјеката није откривена никаква неусаглашеност која утиче на интегритет органских производа или производа из периода конверзије током најмање три узастопне године;

и

2) субјект, односно група субјеката оцењени су на основу елемената из члана 50. ст. 1. и 3. овог закона, да је вероватноћа њихове неусаглашености мала.

Период провере усаглашености са овим законом из става 2. овог члана, између два физичка прегледа на терену, не сме да буде дужи од 24 месеца.

Службене контроле и друге службене активности из члана 50. став 1. овог закона које се спроводе ради провере усаглашености са овим законом треба да се спроводе тако да осигурају:

1) да се минималан проценат свих службених контрола и других службених активности субјекта, односно групе субјеката обавља без претходне најаве;

2) да се обавља минимални проценат додатних контрола у складу са посебним прописом;

3) узимање минималног броја узорак који се узимају у складу са методама и техникама службених контрола и других службених активности према потреби, обухватајући узимање узорак, анализу, дијагностику и испитивања;

4) да се у вези са провером усаглашености контролише минимални број субјеката који су чланови групе субјеката.

Издавање или поновно издавање сертификата из члана 41. став 1. овог закона базира се на резултатима провере усаглашености из члана 50. овог закона и ст. 1. до 4. овог члана.

Записник контролног тела

Члан 52.

Контролно тело сачињава записник за сваку службену контролу и другу службену активност коју спроведе.

Записник се може сачинити у папирном или у електронском облику, који мора да садржи:

- 1) сврху службене контроле и друге службене активности;
- 2) методе контроле које су примењене;
- 3) резултат службене контроле и друге службене активности;
- 4) када је то потребно и мере које субјекат, односно група субјеката треба да спроведе као резултат службене контроле.

Записник се сачињава за сваку службену контролу и другу службену активност спроведену ради провере усаглашености са овим законом који се потписује од стране субјекта, односно групе субјеката, како би се потврдио пријем записника.

Министар ближе прописује захтеве о минималном проценту свих службених контрола и других службених активности субјекта, односно групе субјеката које се врше без претходне најаве, минималном проценту додатних контрола, минималном броју узетих узорака, захтеве о условима за вршење службених контрола и других службених активности које се спроводе ради обезбеђивања следљивости у свим фазама производње, припреме и дистрибуције, као и усаглашености са овим законом, а које се односе на проверу евиденције у службеним документима, контролу посебних категорија субјеката, рок у коме се врше прописане контроле, укључујући и физичке контроле, као и просторе и локације на којима се те контроле врше.

Обавезе инспектора за органску производњу

Члан 53.

Инспектор за органску производњу по потреби организује надзор контролних тела узимајући у обзир акредитацију, уз избегавање дуплирања посла.

Инспектор за органску производњу редовно, најмање једном годишње, а у случају озбиљних неправилности одмах доставља Министарству релевантне информације и извештаје о вршењу надзора, службене контроле и других службених активности.

Инспектор за органску производњу дужан је, да:

- 1) поседује писане процедуре за вршење надзора над контролним телима, ради провере да се послови за које су овлашћени од стране Министарства извршавају ефикасно, независно и објективно, посебно у погледу интензитета и учесталости провере усаглашености рада контролних тела са овим законом, као и писане процедуре за вршење надзора над субјектом, односно групом субјеката;
- 2) поседује процедуре за обезбеђивање непристрасности, квалитета и доследности службених контрола и других службених активности које обавља на свим нивоима;

3) поседује процедуре да запослени који врше службене контроле и друге службене активности нису у сукобу интереса;

4) има приступ адекватним лабораторијским капацитетима за анализу, тестирање и дијагнозу;

5) имају приступ довољном броју одговарајућих квалификованих и искусних запослених, тако да се службене контроле и друге службене активности могу обављати ефикасно и ефективно;

6) поседују одговарајућу и правилно одржавану опрему за ефикасно и ефективно обављање службене контроле и других службених активности;

7) имају успостављене процедуре о приступу запослених просторијама и документима које чувају субјекти како би могли правилно да обављају своје задатке;

8) податке добијене од контролних тела у складу са чланом 49. овог закона, као и информације о мерама које контролно тело у случају утврђене или вероватне неусаглашености, примењује у сврху службене контроле и других службених активности.

Инспектор за органску производњу саставља извештај о спроведеном надзору.

Обавезе субјекта, односно групе субјеката

Члан 54.

Субјекти, односно групе субјеката, дужни су да :

- 1) воде евиденцију ради доказивања усаглашености са овим законом;
- 2) дају изјаве и друге податке потребне за службене контроле;
- 3) предузимају превентивне мере и мере предострожности како би се осигурала усаглашеност са овим законом.

Субјекти, односно групе субјеката у вези са извршеним службеним контролама, дају изјаву која садржи следеће:

- 1) пун опис органске производне јединице или јединице у периоду конверзије, као и активности које се спроводе у складу са овим законом;
- 2) релевантне превентивне мере и мере предострожности које треба предузети да би се обезбедила усаглашеност са овим законом;

3) као и додатне обавезе, у случају:

(1) да је сумња у постојање неусаглашености потврђена, да сумња не може бити отклоњена или да је утврђена неусаглашеност која утиче на интегритет предметних производа, писмено и без непотребног одлагања обавести купце производа и достави релевантне информације инспектору за органску производњу и контролном телу,

(2) избора другог контролног тела или у случају повлачења из органске производње дужан је да прихвати пренос документације о контроли, с тим да последње контролно тело чува документацију о контроли, најмање пет година,

(3) повлачења из органске производње, одмах обавести Министарство и контролно тело,

(4) када подуговарачи подлежу контроли од стране различитих контролних тела, прихвати размену информација између контролних тела.

**Захтеви о поступцима и процедурама
у случају сумње на неусаглашеност и утврђене неусаглашености**

Члан 55.

У случају сумње на неусаглашеност или информације које на то указују, као и информација од субјекта, односно групе субјеката, других органа или других контролних тела да субјект, односно група субјеката намерава да употреби или стави на тржиште производ који није у складу са овим законом, или је обележен односно означен на начин који упућује на органску производњу, у складу са чл. 33. до 37. овог закона, инспектор за органску производњу и контролно тело, дужни су да:

1) одмах спроведу службену истрагу у циљу провере усаглашености са овим законом, која се мора завршити што пре, у разумном року, узимајући у обзир рок трајања производа, као и сложеност случаја и на основу истраге сачини извештај о резултатима службене истраге;

2) привремено забране стављање на тржиште предметне производе као органске производе или производе из периода конверзије, као и да забране њихову употребу у органској производњи за време док се чекају резултати службене истраге из става 1. тачке 1) овог члана.

Пре доношења извештаја о резултатима службене истраге из става 1. тачка 1) овог члана, инспектор за органску производњу или контролно тело омогућују субјекту, односно групи субјеката да изнесу своје коментаре.

У случају да се на основу резултата службене истраге из става 1. тачке 1) овог члана не покаже неусаглашеност која утиче на интегритет органских производа или производа из периода конверзије, субјекту, односно групи субјеката се дозвољава употреба предметних производа или њихово стављање на тржиште као органских производа или производа из периода конверзије.

Контролно тело односно инспектор за органску производњу примењује заједнички каталог мера за случајеве сумње на неусаглашеност и утврђене неусаглашености.

Министар прописује заједнички каталог мера за случајеве сумње на неусаглашеност и утврђене неусаглашености из става 4. овог члана.

**Захтеви о мерама у случају неусаглашености која утиче на интегритет
органских производа или производа из периода конверзије**

Члан 56.

У случају неусаглашености која утиче на интегритет органских производа или производа из периода конверзије у свим фазама производње, припреме и дистрибуције, услед употребе неодобрених производа, супстанци или поступака, или мешања са производима који нису из органске производње, контролно тело дужно је, да предузме:

1) све активности неопходне за утврђивање порекла и степена неусаглашености и утврђивање одговорности субјекта, односно групе субјеката;

2) одговарајуће мере којима се обезбеђује да наведени субјекат, односно група субјеката отклони неусаглашености и спречи будуће појаве такве неусаглашености;

3) активности којима се обезбеђује да при означавању и оглашавању целе предметне серије производа или производне серије, нема упућивања на органску производњу.

У случају озбиљне, поновљене или трајне неусаглашености, контролно тело обезбеђује да се субјектима, односно групама субјеката, уз мере утврђене у ставу 1. овог члана забрани стављање на тржиште на одређен период производа који упућују на органску производњу као и да им се према потреби одузме сертификат из члана 41. став 1. овог закона.

Захтеви о размени података

Члан 57.

У случају да инспектор за органску производњу, односно контролно тело утврди постојање неусаглашености, односно сумње на неусаглашеност која утиче на интегритет органских производа или производа из периода конверзије, дужни су да без одлагања међусобно поделе податке.

Уколико из става 1. овог члана може имати последице за другу државу, Министарство је дужно да такве податке без одлагања шаље надлежним телима те друге државе.

Министарство, инспектор за органску производњу односно контролно тело међусобно размењују и друге релевантне податке.

Када током службених контрола и других службених активности које се спроводе над органским производима пореклом из друге земље, контролно тело, инспектор за органску производњу или други орган који спроводи службену контролу утврди да такви производи представљају ризик за здравље људи, животиња или биљака, добробит животиња или садрже ГМО и средстава за заштиту биља, такође на животну средину, или представљају потенцијално озбиљну повреду тих захтева, они ће, без одлагања, обавестити Министарство, које ће последично обавестити надлежне органе земље, земље отпреме и било које друге заинтересоване земље како би се тим надлежним органима омогућило да предузму одговарајуће мере.

У случају постојања сумње на неусаглашеност или утврђену неусаглашеност у односу на производе које контролише друго контролно тело, контролно тело је дужно да одмах обавести друго контролно тело.

На захтев који је оправдан потребом да се потврди да је неки производ произведен у складу са овим законом, контролно тело, односно инспектор за органску производњу преко Министарства размењује податке о резултатима обављених службених контрола са надлежним органима других земаља.

Министарство размењује податке о службеним контролама и другим службеним активностима контролних тела са Акредитационим телом Србије.

Министарство доставља податке о субјекту, односно групи субјеката Управи за аграрна плаћања.

Министар ближе прописује врсте података које се размењују и начин њихове размене.

VI. СТАВЉАЊЕ НА ТРЖИШТЕ ОРГАНСКИХ ПРОИЗВОДА

Увоз органских производа и производа из периода конверзије

Члан 58.

Органски производ или производ из периода конверзије из увоза могу се ставити на тржиште под условом да су произведени у складу са прописима ЕУ за органску производњу односно са прописима земаља са којима ЕУ има потписан споразум о еквивалентности, односно трговински споразум.

Органски производ или производ из периода конверзије из других земаља могу се ставити на тржиште, под условом да са Републиком Србијом имају потписан билатерални или мултилатерални трговински споразум којим се признаје да имају систем производње који испуњава исте циљеве и принципе примене захтева који обезбеђују ниво усаглашености као у Републици Србији.

Надлежни инспектор на граничном контролном месту, царинском складишту и месту царинења у складу са овим законом, законом којим се уређује безбедност хране и законом којим се уређују службене контроле, дужан је да забрани увоз органских производа или производа из периода конверзије уколико не испуњавају захтеве који су прописани овим законом.

За органски производ или производ из периода конверзије који се увози, контролно тело на основу извршене контроле документације и сертификата који је издат од надлежног органа земље порекла издаје потврду да је тај производ произведен у складу са овим законом, која је службена потврда у складу са законом којим се уређују службене контроле.

Увезени органски производи морају бити у одговарајућем паковању, контејнерима или возилима који су затворени тако да се приступ садржају не може остварити без оштећења паковања, односно печата (пломбе) на начин који спречава замену њиховог садржаја.

Министар ближе прописује документацију која се доставља ради издавања потврде из става 4. овог члана.

Извоз органских производа и подаци о извозу

Члан 59.

Субјект, односно група субјеката који извозе органске производе и/или производе из периода конверзије дужни су да у јединственој царинској исправи односно ЈСИ обрасцу наведу тражене податке о производу који се извози у складу са прописом којим се уређују обрасци у царинском поступку.

Орган надлежан за царинске послове дужан је да Министарству поднесе извештај о извозу органских производа који садржи земљу извоза, назив извозника, врсту и количину извезених органских производа, најкасније до 31. јануара текуће године за претходну годину, а у случају потребе и пре 31. јануара текуће године.

Извештај о извозу органских производа садржи земљу извоза, назив извозника, као и врсту, количину и вредност органских производа који се извозе.

Субјект, односно група субјеката који извози органске производе дужан је да на царинским документима наведе да су производи органски.

VII. НАДЗОР

Надзор над применом закона и прописа

Члан 60.

Надзор над применом одредаба овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши Министарство преко ветеринарских инспектора, фитосанитарних инспектора, инспектора за органску производњу и министарство надлежно за послове здравља преко санитарних инспектора у складу са овим законом, законом којим се уређују службене контроле и законом којим се уређује безбедност хране.

Права и дужности инспектора за органску производњу

Члан 61.

Поред овлашћења датих законом којим се уређују службене контроле и овим законом у вршењу послова службених контрола и других службених активности, као и законом којим се уређује безбедност хране, инспектор за органску производњу има право и дужност да проверава:

- 1) да ли контролно тело испуњава услове за обављање послова контроле и сертификације у органској производњи;
- 2) да ли контролно тело доставља спискове и извештаје у складу са одредбама овог закона;
- 3) да ли контролно тело врши службене контроле и друге службене активности у складу са одредбама овог закона;
- 4) да ли контролно тело обавља размену информација у складу са одредбама овог закона;
- 5) да ли субјект, односно група субјеката врши означавање и оглашавање производа у складу са одредбама овог закона;
- 6) да ли субјект, односно група субјеката обавља органску производњу у складу са одредбама овог закона;
- 7) да ли група субјеката испуњава услове у складу са одредбама овог закона;
- 8) да ли субјект, односно група субјеката обавља прераду у складу са одредбама овог закона;
- 9) да ли се складиштење, превоз, обележавање, стављање на тржиште, увоз и извоз органских производа врши у складу са одредбама овог закона;
- 10) да ли је производ произведен у складу са одредбама овог закона;
- 11) пословну документацију контролног тела у вези са службеним контролама и другим службеним активностима и сертификацијом органских производа;
- 12) пословну документацију субјекта односно групе субјеката у вези са спровођењем овог закона;
- 13) извршавање захтева у складу са одредбама овог закона.

Мере које налаже инспектор за органску производњу, надлежни гранични инспектор и санитарни инспектор

Члан 62.

У вршењу послова из члана 61. овог закона инспектор за органску производњу, дужан је да:

- 1) привремено забрани контролном телу да обавља послове службене контроле и друге службене активности ако престане да испуњава услове за овлашћење утврђене овим законом, или ако послове службене контроле и друге службене активности не обавља у складу са овим законом;
- 2) привремено забрани субјекту односно групи субјеката означавање и оглашавање производа за које је утврђено да нису произведени у складу са овим законом;

3) привремено забрани субјекту односно групи субјеката стављање на тржиште производа који нису произведени у складу са овим законом;

4) поднесе захтев за покретање прекршајног поступка, пријаву за привредни преступ и кривичну пријаву због повреде одредаба овог закона;

5) нареди друге мере и предузме друге радње у складу са овим законом.

Поред управних мера и радњи из става 1. овог члана које предузима инспектор за органску производњу, надлежни гранични инспектор који спроводи службену контролу и друге службене активности на граничном контролном месту, царинском складишту или на месту царињења дужан је да забрани увоз органских производа или производа из периода конверзије уколико не испуњавају захтеве који су прописани овим законом.

Поред управних мера и радњи из става 1. овог члана које предузима инспектор за органску производњу, санитарни инспектор који спроводи службену контролу и друге службене активности у царинском складишту или на месту царињења дужан је да забрани увоз органских производа или производа из периода конверзије уколико не испуњавају захтеве који су прописани овим законом.

Мере из става 1. тач. 1) – 5) овог члана налажу се решењем инспектора за органску производњу.

Мера из става 2. овог члана налажу се решењем надлежног граничног инспектора.

Мера из става 3. овог члана налажу се решењем санитарног инспектора.

Надлежност за решавање о жалби

Члан 63.

На решење инспектора за органску производњу, надлежног граничног инспектора и санитарног инспектора, може се изјавити жалба министру односно министру надлежном за послове здравља у року од осам дана од дана достављања решења.

О жалби министар односно министар надлежан за послове здравља одлучује у року од 30 дана од дана достављања жалбе.

Жалба не одлаже извршење решења.

Решење министра односно министра надлежног за послове здравља по жалби из става 1. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Обавезе лица над којима се обавља службена контрола

Члан 64.

Субјект, односно група субјеката и контролно тело дужни су да инспектору за органску производњу омогуће обављање службених контрола и других службених активности.

Лица из става 1. овог члана дужна су да на захтев инспектора за органску производњу у одређеном року ставе на увид потребна документа и предмете, односно материјале и пруже другу потребну помоћ за обављање послова службене контроле.

VIII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Привредни преступ контролног тела

Члан 65.

Новчаном казном од 800.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице – контролно тело, ако:

1) не изда сертификат субјекту или групи субјеката који су пријавили своје активности и добили решење о упису у Регистар и који испуњавају захтеве у складу са овим законом (члан 41. став 1);

2) сертификат није у складу са овим законом (члан 41);

3) више контролих тела изда сертификат за исту категорију производа из члана 41. став 6. овог закона, укључујући случајеве у којима субјекат, односно група субјеката учествује у различитим фазама производње, припреме и дистрибуције;

4) контролно тело изда појединачни сертификат субјекту као члану групе субјеката за једну активност која је обухваћена сертификацијом групе субјеката којој припада (члан 41. став 7);

5) обавља послове контроле и сертификације, без овлашћења Министарства за обављање тих послова (члан 45);

6) не обавести Министарство о промени података у року од 30 дана од настале промене (члан 47. став 3);

7) контролно тело не испуни захтеве из члана 49. ст. 1. и 2. овог закона;

8) контролно тело не поступа у складу са законом којим се уређује тајност података током обављања контроле и сертификације (члан 49. став 5);

9) контролно тело не испуњава захтеве из члана 49. став 6. тач. 1) до 4) овог закона;

10) контролно тело не спроводи службене контроле и друге службене активности у складу са чланом 50. овог закона;

11) контролно тело у случају сумње на неусаглашеност или информације које на то указују одмах не спроведе службену истрагу у циљу провере усаглашености са овим законом (члан 55. став 1. тачка 1));

12) контролно тело у случају сумње на неусаглашеност или информације које на то указују док се чекају резултати службене истраге привремено не забрани стављање на тржиште предметне производе као органске производе или производе из периода конверзије и не забрани њихову употребу у органској производњи (члан 55. став 1. тачка 2));

13) контролно тело пре доношења извештаја о резултатима службене истраге, не омогући субјекту или групи субјеката да изнесе своје примедбе (члан 55. став 2);

14) контролно тело у случају несуглашености која утиче на интегритет органских производа или производа из периода конверзије не предузме активности у складу са чланом 56. овог закона;

15) изда потврду за производ из увоза који није произведен у складу са овим законом (члан 58. став 4).

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу – контролном телу новчаном казном од 80.000 до 200.000 динара.

За радње из става 1. поред новчане казне може се изрећи и заштитна мера забране правном лицу да се бави одређеном привредном делатношћу, односно заштитна мера забране одговорном лицу да врши одређене дужности, у трајању од шест месеци до седам година, рачунајући од дана правоснажности пресуде.

Привредни преступ правног лица - субјекта односно, групе субјеката

Члан 66.

Новчаном казном од 800.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице – субјект односно, група субјеката, ако:

1) се не придржава општих захтева органске производње, који су прописани овим законом (члан 10);

2) током читавог периода конверзије не примењује све захтеве органске производње који су прописани овим законом (члан 11. став 2);

3) се за производе од алги и производе из аквакултуре не придржавају периода конверзије и захтева производње, који су прописани овим законом (члан 11. став 3);

4) у органској производњи употребљава ГМО, производе произведене од ГМО-а и производе произведене помоћу ГМО-а, у храни или храни за животиње, односно као храну или храну за животиње, као помоћна средства у преради, средстава за заштиту и исхрану биља, оплемењиваче земљишта, биљни репродуктивни материјал, микроорганизми или животиње (члан 12. став 1);

5) се биљке не гаје на земљишту, осим ако оне природно не расту у води (члан 14. став 1. тачка 1));

6) се користи хидропонска производња, односно метод гајења биља који природно не расте у води, код којег се корење налази само у хранљивом раствору или у инертном медију којем је додат хранљиви раствор (члан 14. став 1. тачка 2));

7) не користи технике које имају за циљ да спрече или смање на најмању могућу меру загађење животне средине (члан 14. став 1. тачка 3));

8) ставља на тржиште биљни репродуктивни материјал из органског хетерогеног материјала без решења Министарства (члан 15. став 6);

9) не добије одобрење контролног тела за употребу биљног репродуктивног материјала који није произведен у органској производњи пре сетве, односно садње култура (члан 15. став 11);

10) користи вештачко размножавање као што су клонирање и пренос ембриона (члан 16. став 1. тачка 3) подтачка (3));

11) обавља активности на локацијама које су подложне контаминацији производима или супстанцама које нису одобрене за употребу у органској производњи или контаминацији супстанцама које би угрозиле органску природу производа (члан 17. став 1. тачка 1));

12) не одваја органске производне јединице и производне јединице које не потичу из органске производње (члан 17. став 1. тачка 2));

13) не достави План одрживог управљања сразмеран производној јединици за бербу алги и аквакултуру контролном телу (члан 17. став 1. тачка 3));

14) производи прерађену храну, односно храну за животиње а не успоставља и не ажурира примерене поступке који се базирају на системском утврђивању критичних фаза прераде (члан 18. став 1. тачка 2));

15) користи производе, супстанце, састојке и технике помоћу којих се поновно успостављају својства која су изгубљена током прераде и/или складиштења органске хране (члан 18. став 2);

16) не користи органске сировине за производњу органског вина (члан 19. став 1. тачка 1));

17) користи производе и супстанце који нису одобрени за употребу у органској производњи вина (члан 19. став 2. тачка 2));

18) користи супстрате који нису органски (члан 20. став 1);

19) приликом сакупљања органских производа, производа из периода конверзије и производа који нису из органске производње није предузео одговарајуће мере како би се спречила било каква могућност њиховог мешања или њихова међусобна замена, као и мере како би се осигурала њихова идентификација (члан 22. став 1);

20) не води и не чува евиденције о данима сакупљања, сатима, подручју, датуму и времену пријема органских производа, производа из периода конверзије и производа који нису из органске производње (члан 22. став 2);

21) органске производе и производе из периода конверзије не транспортује са пратећом документацијом у одговарајућем паковању, контејнерима или возилима која су затворена тако да се садржај не може заменити без манипулације или оштећења пломбе (члан 23. став 1);

22) не предузима мере у случају сумње на неусаглашеност (члан 29);

23) не предузима мере предострожности како би се избегла присутност неодобрених производа и супстанци у производњи и стављању на тржиште (члан 30);

24) употребљава изразе из члана 33. ст. 1. и 2. овог закона који упућују на органску производњу, и то:

(1) за означавање и оглашавање, рекламни материјал или комерцијална документа производа (члан 33. став 4),

(2) за означавање и оглашавање прерађене хране на продајним описима производа и на списку састојака (члан 34. став 1. тачка 1) подтач. (1)-(3)),

(3) за означавање и оглашавање на списку састојака (члан 34. став 1. тачка 2) подтач. (1)-(2)),

(4) за означавање и оглашавање на продајним ознакама и списку састојака (члан 34. став 1. тачка 3) подтач. (1)-(4)),

(5) за означавање и оглашавање за прерађену храну за животиње, продајним описима производа и списку састојака (члан 35. став 4. тач. 1)-3));

25) производе из периода конверзије означава и оглашава као органске производе (члан 33. став 6);

26) употребљава национални знак за органски производ за означавање и оглашавање производа који нису у складу са овим законом (члан 37. став 1);

27) не наводи национални знак за органски производ у складу са прописом којим се ближе уређује изглед, величина и садржина знака за органске производе (члан 37. став 5);

28) не поступи у складу са обавезним наводима из члана 38. овог закона;

29) пре стављања производа на тржиште као органског производа или као производа из периода конверзије не пријави своје активности Министарству, ради уписа у Регистар органских субјеката (члан 39. став 1);

30) након уписа у Регистар Министарству не пријави сваку промену података у року од 30 дана од дана њиховог настанка (члан 39. став 8);

31) део својих активности које су поверили подговорачима, не пријави Министарству (члан 40. став 2);

32) не води евиденције о различитим активностима којима се баве у складу са овим законом (члан 40. став 4);

33) ставља на тржиште производе као органске производе или производе из периода конверзије из члана 2. овог закона, а не поседује сертификат из члана 41. став 4. овог закона;

34) не испуњавају захтеве из члана 41. став 7. овог закона;

35) не испуњавају услове који се односе на групу субјеката из члана 42. став 1. овог закона;

36) стављају на тржиште као органски производ, производ који није произведен у складу са прописима ЕУ за органску производњу односно са прописима земаља са којима ЕУ има потписан споразум о еквивалентности, односно трговински споразум (члан 58. став 1);

37) стављају на тржиште као органски производ, производ за који није издата потврда од стране контролног тела да је тај производ произведен у складу са овим законом (члан 58. став 4);

38) увезе органски производи који није упакован и запечаћен на начин који спречава замену његовог садржаја (члан 58. став 5);

39) извози органске производе и/или производе из периода конверзије и не наведе у јединственој царинској исправи односно JCI обрасцу тражене податке о производу који се извози (члан 59. став 1);

40) на царинским документима не наведе да су производи органски (члан 59. став 4).

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу – субјекту, односно групи субјеката новчаном казном од 80.000 до 200.000 динара.

За радње из става 1. поред новчане казне може се изрећи и заштитна мера забране правном лицу да се бави одређеном привредном делатношћу, односно заштитна мера забране одговорном лицу да врши одређене дужности, у трајању од шест месеци до седам година, рачунајући од дана правоснажности пресуде.

Прекршај предузетника

Члан 67.

Новчаном казном од 200.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај предузетник, ако учини радње из члана 66. став 1. тач. 1)-35) и тач. 37)-41) овог закона.

Прекршај физичког лица

Члан 68.

Новчаном казном од 5.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај физичко лице, ако учини радње из члана 66. став 1. тач. 1)-7), тач. 9)-15), тач. 18)-35) и тачке 39) овог закона.

IX. УСКЛАЂЕНОСТ СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Члан 69.

Овај закон усклађен је са основним начелима Уредбе (ЕУ) 2018/848 Европског парламента и Савета од 30. маја 2018. године, о органској производњи и означавању органских производа те стављању ван снаге Уредбе Савета (ЕЗ) број 834/2007 (Службени лист Л 150 14.6.2018, 1).

X. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Рок за усклађивање правног лица, предузетника, односно физичког лица

Члан 70.

Контролне организације које обављају послове контроле и сертификације у органској производњи у складу са Законом о органској производњи („Службени гласник РС”, бр. 30/10 и 17/19 – др. закон) дужне су да своје пословање ускладе са одредбама овог закона најкасније у року од 18 месеци од дана почетка примене овог закона.

Правно лице и предузетник који се баве органском производњом дужни су да своје пословање ускладе са одредбама овог закона најкасније у року од 18 месеци од дана почетка примене овог закона.

Физичко лице које се бави органском производњом, а која је намењена стављању на тржиште дужно је да се усклади са одредбама овог закона најкасније у року од 18 месеци од дана почетка примене овог закона.

Залихе производа

Члан 71.

Производи произведени, упаковани и означени у складу са Законом о органској производњи („Службени гласник РС”, бр. 30/10 и 17/19 – др. закон), од дана почетка примене овог закона могу да се стављају на тржиште до истека залиха.

Збирна евиденција

Члан 72.

Правно или физичко лице, односно предузетник који се воде у Збирној евиденцији у складу са Законом о органској производњи („Службени гласник РС”, бр. 30/10 и 17/19 – др. закон), даном почетка примене овог закона, постају уписани у Регистар.

Поступци који нису окончани

Члан 73.

Поступци који до дана почетка примене овог закона нису окончани, наставиће се по одредбама Закона о органској производњи („Службени гласник РС”, бр. 30/10 и 17/19 – др. закон).

Примена подзаконских аката**Члан 74.**

Подзаконски прописи за спровођење овог закона биће донети у року од 24 месеца од дана почетка примене овог закона.

До доношења прописа на основу овог закона примењиваће се прописи донети на основу Закона о органској производњи („Службени гласник РС”, бр. 30/10 и 17/19 – др. закон), ако нису у супротности са овим законом.

Престанак важења закона**Члан 75.**

Даном почетка примене овог закона, престаје да важи Закон о органској производњи („Службени гласник РС”, бр. 30/10 и 17/19 – др. закон).

Ступање на снагу**Члан 76.**

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се од 1. јуна 2026. године.